

до захисту
[Signature]

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

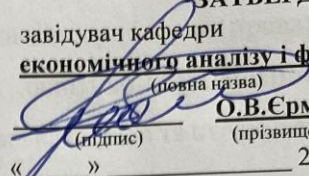
до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студента Маковіна Іллі Валерійовича
(ПІБ)
академічної групи 072-17-1
(шифр)
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)
Освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
на тему: «Аналіз структури та якості кредитного портфелю банку (на прикладі АТ КБ «Приват Банк»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	доц. Крилова О.В.	80	добре	<i>[Signature]</i>
Рецензент	Шпорт О.М.		відмінно	<i>[Signature]</i>
Нормоконтролер	доц. Доценко О.Ю.	80	добре	<i>[Signature]</i>

Дніпро
2021

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів
(повна назва)

О.В.Єрмошкіна
(прізвище, ініціали)
« » 2021 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

студенту Маковину І.В. академічної групи 072-17-1
(прізвище, ініціали) (шифр)

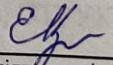
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва напрямку підготовки)

На тему: «Аналіз структури та якості кредитного портфелю банку (на прикладі АТ КБ «Приват Банк»)»

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 14.05.21 р. № 264-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2021- 06.05.2021
Розділ 1	Теоретичні аспекти аналізу кредитного портфелю комерційного банку	07.05.2021- 16.05.2021
Розділ 2	Аналіз стану та оцінка кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк»	17.05.2021- 27.05.2021
Розділ 3	Планування кредитного портфелю та його якості на прикладі АТ КБ «Приватбанк»	28.05.2021- 03.06.2021
ВИСНОВКИ		04.06.2021- 06.06.2021
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.06.2021- 10.06.2021

Завдання видано

(підпис керівника)

Крилова О.В.
(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 19.04.2021 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 14.06.2021 р.

Завдання прийнято до виконання

(підпис студента)

Маковін І.В.
(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Маковін І.В. – Аналіз структури та якості кредитного портфелю банку (на прикладі АТ КБ «Приват Банк»). – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – НТУ «Дніпровська політехніка», Дніпро, 2021.

Мета кваліфікаційної роботи – оцінювання якості кредитного портфеля банку АТ КБ «Приватбанк» та формування висновків щодо підвищення його якості.

У першому розділі розглянуто теоретичні підходи законодавчого забезпечення кредитних операцій комерційних банків, визначення пасивних операцій комерційного банку, розкрито підходи до планування та оцінки якості кредитного портфелю.

У другому розділі надана коротка характеристика діяльності АТ КБ «Приватбанк», досліджено структуру кредитного портфелю портфелю, проведено аналіз дотримання банком нормативів НБУ.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи проведено планування кредитних ресурсів та якості кредитного портфелю на основі методів статистичного прогнозування.

Отримані результати можуть бути використані АТ КБ «Приват Банк» для підвищення якості кредитного портфелю в процесі планування своєї діяльності в майбутніх періодах.

БАНК, КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ, СТРУКТУРА, ЯКІСТЬ, НОРМАТИВИ НБУ, ПРОГНОЗУВАННЯ.

ABSTRACT

Makovin I.V. – Analysing structure and quality of a loan portfolio (in terms of CB Privat Bank JSC). – Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for the Bachelor's Degree in Specialty 072 «Finance, Banking and Insurance». – Dnipro University of Technology, Dnipro, 2021.

The purpose of the qualification work is to assess the quality of the loan portfolio of CB Privat Bank JSC and to form conclusions on improving its quality.

The first section considers the theoretical approaches to the legislative support of credit operations of commercial banks, the definition of passive operations of a commercial bank, reveals approaches to planning and assessing the quality of the loan portfolio.

The second section provides a brief description of the activities of CB Privat Bank JSC, the structure of the loan portfolio of the portfolio is studied, the analysis of the bank's compliance with NBU standards is conducted.

In the third section of the qualification work, the planning of credit resources and the quality of the loan portfolio is carried out on the basis of statistical forecasting methods.

The obtained results can be used by CB Privat Bank JSC to improve the quality of the loan portfolio in the process of planning its activities in future periods.

BANK, LOAN PORTFOLIO, STRUCTURE, QUALITY, NBU STANDARDS, FORECASTING.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ.....	10
1.1. Законодавча база процесу кредитування в комерційних банках.....	10
1.2. Теоретико-економічна сутність кредитної діяльності комерційного банку.....	17
1.3. Методичні підходи до планування та оцінки якості кредитного портфелю	23
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СТАНУ ТА ОЦІНКА КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ АТ КБ «ПРИВАТ БАНК».....	33
2.1. Характеристика діяльності АТ КБ «Приват Банк».....	33
2.2. Аналіз пасивних операцій банку та їх вплив на формування кредитних ресурсів банку.....	35
2.3. Аналіз кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк».....	40
2.4. Аналіз ефективності кредитної діяльності АТ КБ «Приватбанк».....	46
Висновки до розділу 2.....	52
РОЗДІЛ 3 ПЛАНУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ ТА ЙОГО ЯКОСТІ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	55
3.1. Планування кредитних ресурсів АТ КБ «Приватбанк» за допомогою методів статистичного прогнозування	55
3.2. Планування якості кредитних ресурсів АТ КБ «Приватбанк» за допомогою методів статистичного прогнозування	59
Висновки до розділу 3.....	62
ВИСНОВКИ.....	65

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ.....	70

ВСТУП

Актуальність дослідження. Стабільна банківська система країни свідчить про ефективне функціонування країни в цілому. Основним джерелом доходів банків є отримання прибутку від здійснення кредитних операцій, через що головним завданням, яке сьогодні стоїть перед менеджментом банків, є оцінка якості кредитного портфеля комерційної установи.

Актуальність теми дослідження полягає у тому, що ефективне управління кредитним портфелем банків є одним із важливих управлінських заходів, від якості проведення якого залежать фінансові результати діяльності установи. Механізм оцінки якості кредитного портфеля банку в Україні чітко не регламентовано нормативними документами, тому існує необхідність удосконалення наявних методик з урахуванням сучасного економічного стану країни. Крім того, проведення оцінки якості кредитного портфеля банку дає змогу забезпечити та поліпшити якість сформованого банком кредитного портфеля, а також зменшити рівень ризику кредитних операцій.

Мета і задачі кваліфікаційної роботи. Метою даної роботи є проведення оцінювання якості кредитного портфеля банку АТ КБ «Приватбанк» та формування висновків щодо підвищення його якості.

Для досягнення основної мети у роботі поставлено і вирішено ряд теоретичних та практичних задач:

- Досліджено законодавчу базу процесу кредитування в Україні;
- виявлено та систематизовано методичні підходи щодо оцінки якості кредитного портфелю банку;
- проаналізовано стан кредитного портфеля банку, його ефективність та механізми управління на прикладі АТ КБ «Приватбанк»;
- Здійснено планування кредитного портфелю та показників його якості за допомогою методів статистичного прогнозування.

Об'єктом дослідження є процес оцінки якості кредитного портфеля банку.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні положення, методичні підходи, моделі й методи, що визначають якість кредитного портфеля комерційного банку.

Методи дослідження. Для визначення сформульованих в роботі завдань були використані загальнонаукові та спеціальні прийоми і методи. Зокрема, застосовано загальнонаукові методи пізнання сутності кредитного портфелю банку та критеріїв його класифікації; системний підхід до вивчення теоретичних засад формування та реалізації кредитної політики. Для оцінки структури та динаміки кредитних операцій використовували методи аналізу і синтезу; узагальнення; методи фінансового аналізу. Для проведення оцінювання якості кредитного портфеля використовувався метод коефіцієнтів у єдності з горизонтальним аналізом для простеження динаміки.

Інформаційною базою дослідження стали Закони України, Постанови Правління НБУ, матеріали звітності НБУ, фінансова звітність АТ КБ «Приват Банк», монографії і навчальні посібники, статті періодичних видань, матеріали офіційних сайтів Інтернет.

Практична цінність дослідження полягає у тому, що в кваліфікаційній роботі удосконалено теоретичні та прикладні аспекти підвищення ефективності формування кредитного портфелю.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Основні результати дослідження та їхнє практичне значення доповідались на Студентській науково-практичній інтернет-конференції «Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації» 19-20 травня 2021 року. Тема доповіді: «Принципи забезпечення якості кредитного портфеля».

Особистий внесок. Наукові висновки та рекомендації є результатом самостійно проведеного автором дослідження щодо аналізу та планування кредитних ресурсів комерційного банку та їх якості.

Структура й обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Її загальний

обсяг складає 70 сторінок комп'ютерного тексту, у тому числі 13 таблиць, 11 рисунків, список використаних джерел з 30 найменувань, 2 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1. Законодавча база процесу кредитування в комерційних банках

Правове регулювання кредитних відносин належить до найбільш складних і актуальних проблем, які вимагають як наукового, так і практичного вирішення. В Україні кредитні відносини законодавчо врегульовані цілим блоком правових актів, які належать як до банківського, так і до інших сфер цивільного права. Загальна кількість таких нормативно-правових актів сягає кількох сотень. Основними нормативними документами, якими керуються комерційні банки при наданні кредитів є Закон України «Про банки і банківську діяльність» [1], який розкриває поняття банківської системи та банківських операцій; організації роботи НБУ; інформацію про регулювання діяльності комерційних банків (створення, ліцензування, функції, операції, кредитні ресурси).

На підставі банківської ліцензії банки мають право здійснювати такі банківські операції [1]:

- приймання вкладів (депозитів) від юридичних і фізичних осіб;
- відкриття та ведення поточних рахунків клієнтів і банків-кореспондентів, у тому числі переказ грошових коштів з цих рахунків за допомогою платіжних інструментів та зарахування коштів на них;
- розміщення залучених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик.

Банк, крім перелічених операцій, має право здійснювати такі операції та угоди:

- операції з валютними цінностями;
- емісію власних цінних паперів;
- організацію купівлі та продажу цінних паперів за дорученням клієнтів;

- здійснення операцій на ринку цінних паперів від свого імені (включаючи андеррайтинг);
- надання гарантій і поручительств та інших зобов'язань від третіх осіб, які передбачають їх виконання у грошовій формі;
- придбання права вимоги на виконання зобов'язань у грошовій формі за поставлені товари чи надані послуги, приймаючи на себе ризик виконання таких вимог та прийом платежів (факторинг);
- лізинг;
- випуск банківських платіжних карток і здійснення операцій з використанням цих карток;
- надання консультаційних та інформаційних послуг щодо банківських операцій.

Для проведення спільного фінансування банки можуть укладати угоди про консорціумне кредитування [2, 3]. В рамках такої угоди банки-учасники встановлюють умови надання кредиту та призначають банк, відповідальний за виконання угоди. Банки-учасники несуть ризик по наданому кредиту пропорційно до внесених у консорціум коштів.

Банк зобов'язаний мати підрозділ, функціями якого є надання кредитів та управління операціями, пов'язаними з кредитуванням. Банкам забороняється прямо чи опосередковано надавати кредити для придбання власних цінних паперів. Використання цінних паперів власної емісії для забезпечення кредитів можливе з дозволу Національного банку України. Банк має право видавати бланкові кредити за умов додержання економічних нормативів.

Надання безпроцентних кредитів забороняється, за винятком передбачених законом випадків. У разі несвоєчасного погашення кредиту або відсотків за його користування банк має право видавати наказ про примусову оплату боргового зобов'язання, якщо це передбачено угодою [1].

У Законі України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» наведено основний порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті [4].

Закон України «Про цінні папери та фондову біржу» [5] розкриває поняття цінних паперів, поняття емітента цінних паперів, види цінних паперів, діяльність по випуску та обігу цінних паперів.

Діяльністю по випуску та обігу цінних паперів, відповідно до цього Закону, визнається посередницька діяльність по випуску та обігу цінних паперів, здійснювана банками, а також акціонерними товариствами, статутний фонд яких сформовано за рахунок виключно іменних акцій, та іншими товариствами (надалі - торговці цінними паперами), для яких операції з цінними паперами становлять виключний вид їх діяльності.

Торговці цінними паперами вправі здійснювати такі види діяльності по випуску та обігу цінних паперів:

- а) діяльність по випуску цінних паперів;
- б) комісійну діяльність по цінних паперах;
- в) комерційну діяльність по цінних паперах.

Діяльністю по випуску цінних паперів визнається виконання торговцем цінними паперами за дорученням, від імені і за рахунок емітента обов'язків по організації передплати на цінні папери або їх реалізації іншим способом. При цьому торговець цінними паперами за домовленістю з емітентом може брати на себе зобов'язання у разі неповного розміщення цінних паперів викупити в емітента нереалізовані цінні папери [5].

Закон України «Про заставу» [6] розглядає такі положення :

- поняття застави;
- застосування застави;
- предмет застави;
- застава майна;
- страхування предмету застави;
- іпотека;
- застава товарів, майнових прав, цінних паперів;
- гарантії прав сторін при заставі.

Заставою може бути забезпечена будь-яка дійсна існуюча або майбутня вимога, що не суперечить законодавству України, зокрема така, що випливає з договору позики, кредиту, купівлі-продажу, оренди, перевезення вантажу тощо. Застава може мати місце щодо вимог, які можуть виникнути у майбутньому, за умови, якщо є угода сторін про розмір забезпечення заставою таких вимог. Застава має похідний характер від забезпеченого нею зобов'язання.

Сторонами договору застави (заставадавцем і заставадержателем) можуть бути фізичні, юридичні особи та держава. Заставадавцем може бути як сам боржник, так і третя особа (майновий поручитель).

За рахунок заставленого майна заставадержатель має право задовольнити свої вимоги в повному обсязі, що визначається на момент фактичного задоволення, включаючи проценти, відшкодування збитків, завданих прострочкою виконання (а у випадках, передбачених законом чи договором, - неустойку), необхідні витрати на утримання заставленого майна, а також витрати на здійснення забезпеченої заставою вимоги, якщо інше не передбачено договором застави [6].

Відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків» [7] фінансовими вважаються такі послуги:

- випуск платіжних документів, платіжних карток, дорожніх чеків та/або їх обслуговування, кліринг, інші форми забезпечення розрахунків;
- довірче управління фінансовими активами; діяльність з обміну валют;
- залучення фінансових активів із зобов'язанням щодо наступного їх повернення;
- фінансовий лізинг;
- надання коштів у позику, в тому числі і на умовах фінансового кредиту;
- надання гарантій та поручительств; переказ коштів;
- послуги у сфері страхування та накопичувального пенсійного забезпечення; торгівля цінними паперами; факторинг.

Надавати фінансові кредити за рахунок залучених коштів має право на підставі відповідної ліцензії лише кредитна установа.

Кредитна установа – фінансова установа, яка відповідно до закону має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик [7].

Фінансовим установам забороняється в односторонньому порядку збільшувати розмір процентної ставки або інших платежів, передбачених кредитним договором або графіком погашення боргу, за винятком випадків, встановлених законом, також забороняється вимагати дострокового погашення несплаченої частини боргу за кредитом та розривати в односторонньому порядку укладені кредитні договори у разі незгоди позичальника із пропозицією фінансової установи збільшити процентну ставку або інший платіж, передбачений кредитним договором або графіком погашення боргу [7].

Характеристику рахунків у національній та іноземній валюті, а також порядок їх відкриття розкриває Інструкція «Про відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті» [8]. Інструкція регулює правовідносини, що виникають при відкритті клієнтам банків поточних, депозитних (вкладних) рахунків у національній та іноземній валюті, а також поточних бюджетних рахунків у національній валюті України.

Суб'єкти господарювання, нерезиденти-інвестори, іноземні представництва і фізичні особи мають право відкривати рахунки для забезпечення своєї діяльності і власних потреб у будь-яких банках України відповідно до власного вибору, крім випадків, коли банк не має можливості прийняти на себе банківське обслуговування або якщо така відмова допускається законом або банківськими правилами. Юридичні особи-резиденти можуть відкривати поточні та/або вкладні рахунки в банках через свої відокремлені підрозділи [8].

Положення «Про порядок реєстрації одержання резидентами кредитів» [9] визначає загальні положення кредитування в іноземній валюті іноземних

кредиторів, порядок реєстрації одержання резидентами кредитів в іноземній валюті іноземних кредиторів, відповідальність.

Кредити, що одержують від нерезидентів резиденти - фізичні особи, які не зареєстровані як суб'єкти підприємницької діяльності, мають зараховуватися на їх рахунки, відкриті в уповноважених банках або в іноземних банках. Такі кредити фізичні особи можуть одержувати на строк не менше ніж на півроку. У разі надходження кредиту на рахунок фізичної особи, відкритий в уповноваженому банку, його погашення здійснюється з цього рахунку. Резидент-позичальник зобов'язаний одержати реєстраційне свідоцтво після підписання кредитної угоди з нерезидентом, але до фактичного отримання коштів за кредитом [9].

Відповідно Положення НБУ «Про порядок формування і використання коштів резерву на можливі втрати по кредитах комерційних банків» [10] комерційні банки формують резерв для покриття можливих збитків, що можуть бути завдані в результаті їх кредитної діяльності. Резерви формуються для відшкодування можливих втрат за основним боргом (без процентів та комісій) за всіма видами наданих кредитів у національній та іноземній валютах, включаючи депозити, кредити іншим банкам, суб'єктам господарювання (овердрафт, враховані векселі, факторингові операції, фінансовий лізинг), гарантії та поручительства. Резерв використовується на покриття безнадійної заборгованості, яка виникла внаслідок кредитної діяльності банку [10].

Інструкція «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» [11] встановлює загальні правила, види і стандарти розрахунків юридичних і фізичних осіб та банків у грошовій одиниці України на території України, що здійснюються за участю банків. Вимоги цієї Інструкції поширюються на всіх учасників безготівкових розрахунків, а також на стягувачів, які здійснюють примусове списання коштів з рахунків цих учасників, та обов'язкові для виконання ними. Кошти з рахунків клієнтів банки списують лише за дорученнями власників цих або на підставі платіжних вимог стягувачів у разі примусового списання коштів [11].

Господарський кодекс України [12] встановлює відповідно до Конституції України правові основи кредитної діяльності суб'єктів господарювання різних форм власності.

Учасниками банку можуть бути юридичні особи та громадяни, резиденти і нерезиденти, а також держава в особі Кабінету Міністрів України або уповноважених ним органів. Кредитні відносини здійснюються на підставі кредитного формі. У кредитному договорі передбачаються мета, сума і строк кредиту, договору, що укладається між кредитором і позичальником у письмовій умови і порядок його видачі та погашення, види забезпечення зобов'язань позичальника, відсоткові ставки, порядок плати за кредит, обов'язки, права і відповідальність сторін щодо видачі та погашення кредиту.

Для зниження ступеня ризику банк надає кредит позичальникові за наявності гарантії платоспроможного суб'єкта господарювання чи поручительства іншого банку, під заставу належного позичальникові майна, під інші гарантії, прийняті у банківській практиці. Кредити надаються банком під відсоток, ставка якого, як правило, не може бути нижчою від відсоткової ставки за кредитами, які бере сам банк, і відсоткової ставки, що виплачується ним по депозитах. Надання безвідсоткових кредитів забороняється Господарським кодексом України [12].

Цивільним кодексом України [13] регулюються певні аспекти кредитної діяльності банківських установ. За кредитним договором банк або інша фінансова установа (кредитор) зобов'язується надати грошові кошти (кредит) позичальникові у розмірі та на умовах, встановлених договором, а позичальник зобов'язується повернути кредит та сплатити проценти. Кредитний договір укладається у письмовій формі, якщо він укладений з недодержанням письмової форми, то договір визнається недійсним. Кредитор має право відмовитися від надання позичальникові передбаченого договором кредиту частково або в повному обсязі у разі порушення процедури визнання позичальника банкрутом або за наявності інших обставин, які явно свідчать про те, що наданий позичальникові кредит своєчасно не буде повернений [13].

1.2. Теоретико-економічна сутність кредитної діяльності комерційного банку

Кредитна діяльність банку є одним з основоположних критеріїв, який відрізняє його від небанківських установ. В світовій практиці саме з кредитуванням пов'язана значна частина прибутку банку. Одночасно кредитування є однією з найризикованіших операцій комерційного банку. Це пояснюється як самою природою кредиту, так і тим, що ця операція посідає чільне місце в балансах більшості комерційних банків.

Поняття «кредит» як у теоретичному, так і в практичному аспекті – явище неоднозначне. Слово «кредит» походить від латинського «creditum», що означає «позика», «борг». Деякі лінгвісти пов'язують його із «credos», тобто «вірю», «довіряю» [14]. Категорія кредиту так чи інакше розглядається економічною наукою як відносини про надання позики однією особою іншій, що засновані на довірі та передбачають повернення наданої вартості у певний строк зі сплатою ціни за користування. Базові ознаки, що притаманні кредитним відносинам, зображені на рис. 1.1.

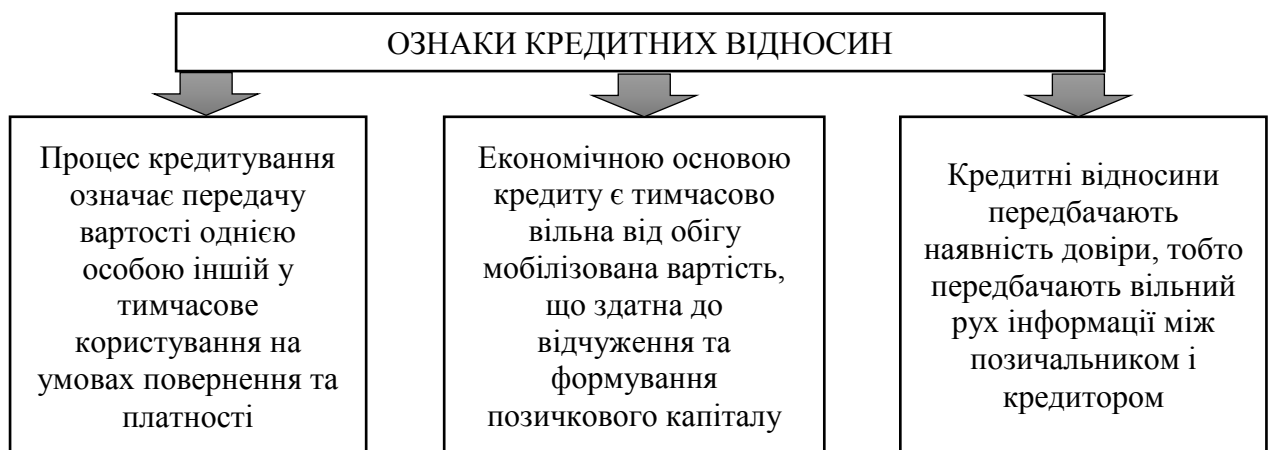

Рис. 1.1. Ознаки кредитних відносин банку

Таким чином, кредитом називають економічні відносини, що виникають між кредитором та позичальником з приводу передачі тимчасово вільних коштів

на умовах їх повернення та сплати ціни за користування. Кредит є однією з основних форм руху позичкового капіталу [15].

Загальновідомо, що надання кредитів є найпоширенішою операцією банківських установ, оскільки вони забезпечують банкам основну частину доходу. Відтак комерційні банки повинні організовувати кредитну діяльність таким чином, щоб вони давали максимальний прибуток при мінімальному ризику, який пов'язаний безпосередньо з механізмом надання і погашення кредитів.

Надання кредитів – одна з найбільш дохідних банківських операцій, яка забезпечує стабільність існування банку.

Видаючи кредити фізичним та юридичним особам, банк формує кредитний портфель. Проаналізувавши погляди економістів на визначення цієї концепції, розуміємо її як комплексний інструмент управління активами та пасивами банку; набір кредитних інструментів для досягнення певних цілей [16].

Кредитний портфель банку є «топ» кредитної діяльності. Її не можна прирівняти до простої сукупності кредитів, оскільки кредити можуть взаємодіяти, внаслідок чого кредитний портфель характеризується не лише сукупним ризиком, а й суто портфельним ризиком. Як наслідок, якість кредитного портфеля в цілому визначає ефективність кредитної діяльності.

Таким чином, можна запропонувати визначення поняття «кредитний портфель банку» як сукупність залишків заборгованостей по активних кредитних операціях на конкретну дату. Складовою частиною кредитного портфеля банку виступає клієнтський кредитний портфель, який є залишком заборгованості за банківськими кредитними операціями з юридичними та фізичними особами на конкретну дату [16].

Серед різноманітних класифікацій «кредитного портфеля» є класифікація, в якій виділяють валовий портфель і чистий.

Під валовим кредитним портфелем увазі загальний обсяг кредитів, виданих банком на певну дату.

Чистий кредитний портфель розраховують відніманням з суми валового портфеля суми резервів, передбачених на покриття можливих збитків, пов'язаних з кредитними операціями [17, 18].

Розрізняють такі види кредитних портфелів.

1) «Ризик – нейтральний портфель», назва якого говорить про його відносно низьких показниках ризикованості. Хоча одночасно такий портфель має невисокі показники прибутковості;

2) Ризикований портфель характеризується підвищеним рівнем прибутковості при високому рівні ризику.

Також виділяють оптимальний та збалансований кредитний портфель.

Оптимальний кредитний портфель своїм складом і структурою найбільш точно відповідає кредитну, маркетингову політику даного банку, стратегічного плану розвитку банку [17, 18].

Збалансований кредитний портфель являє собою сукупність банківських кредитів і має структуру і фінансові характеристики, що лежать в межах вибору найбільш ефективного вирішення поєднання ризику і прибутковості.

Як економічна категорія «кредитний портфель» відтворює три ключові взаємопов'язані аспекти банківської діяльності - прибутковість, ліквідність і ризик. Кредитний портфель банку передбачає відображення основного аспекту організації кредитних відносин, на рівні оптимального функціонування різних підрозділів банку, пов'язаних з проведенням кредитних операцій, визначає можливості для реалізації цієї ключової банківської функції. Формування концепції кредитного портфеля має ґрунтуватися на основних принципах комерційного банку, що відображає конкретні умови його функціонування на ринку, а також стратегічні цілі. До них відносяться: максимізація прибутку; мінімізація ризиків; забезпечення ліквідності; досягнення стабільної конкурентної переваги на ринку; забезпечення зростання вартості банку; найбільш повне задоволення клієнта; сприяння економічному розвитку [14, 16, 17].

Вчені [15, 18, 20] відзначають, що конкурентоспроможність кредитного портфеля визначається такими критеріями, як ризикованість, ліквідність, швидкість відновлення і ступінь оновлення.

Розмір кредитного портфеля оцінюється за балансовою вартістю всіх банківських кредитів, включаючи прострочені, тривалі, сумнівні. У структурі балансу банку кредитний портфель розглядається в цілому і є складовою активів банку, він має свій рівень прибутковості і відповідний рівень ризику. Отже, основним критерієм кредитного портфеля є кредитний ризик і прибутковість.

Існують такі елементи організації діяльності банку з формування та використання кредитного портфеля [15-17]:

1. вибір критеріїв оцінки якості кредитів;
2. розробка спеціального методу оцінки якості кредиту на основі обраних критеріїв;
3. організація роботи з класифікації кредитів за ризиком;
4. накопичення інформації по банку для визначення відсотка ризику для кожену групу класифікованих кредитів;
5. визначення абсолютної величини кредитного ризику в контексті позик кредитного портфеля та загального ризику для банку;
6. прийняття рішення про розмір створеного резерву для покриття можливих збитків, про джерела відрахувань до резерву;
7. оцінка якості кредитного портфеля на основі фінансових показників;
8. виявлення проблемних і сумнівних позик;
9. прийняття рішення про проблемні та сумнівні позики;
10. організація та визначення методу повернення проблемних кредитів;
11. Робота менеджера з ризиків для повернення кредитів.

Концепції оптимального та збалансованого кредитного портфеля часто зустрічаються у професійній літературі. Оптимальний кредитний портфель найбільш близький до складу та структури кредитної та маркетингової політики банку та його стратегічного плану розвитку. Збалансований кредитний портфель - це портфель банківських кредитів, який за своєю структурою та

фінансовими характеристиками лежить в точці найбільш ефективного вирішення дилеми-прибутку. Оптимальний портфель не завжди збігається зі збалансованим: на певних етапах його діяльності банк може за рахунок балансу свого кредитного портфеля видавати кредити з меншою дохідністю і більшими ризиками. Зазвичай це робиться для того, щоб зміцнити конкурентні позиції, завоювати нові ніші на ринку, залучити нових клієнтів тощо [15].

Аналіз літературних джерел [15-20] показав, що кредит визначають як форму економічних відносин, що виникають між кредитором і позичальником з приводу мобілізації тимчасово вільних коштів та використання їх на умовах повернення і оплати. Це визначення відображає двосторонню природу кредиту: з одного боку, мобілізовані банком вільні кошти суб'єктів господарювання, організацій та громадян як певний кредит, наданий банку, а з іншого – використання вказаних коштів банком як кредит його позичальникам. І в одному, і в другому дотриманні основні принципи кредитування – строковість, платність, обов'язковість повернення коштів.

Тобто кредитна діяльність не може обмежуватись лише процесом кредитування. На жаль, використовуючи в подальшому термін «кредитна діяльність», автори не звертають уваги на його економічну сутність. Питання кредитної діяльності подано як функцію відповідного підрозділу банку, через яку розкрито організацію кредитної роботи в банку [18].

Кредитній діяльності притаманні певні ознаки.

Серед таких ознак можна визначити ознаки економічного, правового, соціального та комерційного характеру (рис. 1.2).

Наявність зазначених ознак вказує на те, що кредитна діяльність банків здійснюється на основі взаємопов'язаного інтересу багатьох суб'єктів: банків і підприємств, суспільства і громадян, держави і її інституцій. Кредитна діяльність стає реальною і ефективною тільки за умови існування такого інтересу, вона об'єднує інтереси банків (акумуляування коштів і їх використання для отримання прибутків), суб'єктів господарювання (фінансування певних проектів, їх

реалізація і отримання прибутку) та держави (розвиток економіки країни, зростання внутрішнього валового продукту тощо).

Рис. 1.2. Ознаки кредитної діяльності

Основними суб'єктами кредитної діяльності є кредитори та позичальники. Кредитори – це учасники кредитних відносин, які мають у своїй власності (чи розпорядженні) вільні кошти і передають їх у тимчасове користування іншим суб'єктам. Кредиторами можуть бути фізичні особи, юридичні особи (підприємства, організації, установи, урядові структури тощо), держава. Особливе місце серед кредиторів посідають банки, які спочатку мобілізують кошти у своїх клієнтів, а потім самі надають їх у позички своїм клієнтам.

Позичальники – це учасники кредитних відносин, які мають потребу в додаткових коштах і одержують їх у позичку від кредиторів. Характерною

ознакою позичальника є те, що він не стає власником позичених коштів, а лише тимчасовим розпорядником. Тому його права стосовно використання цих коштів дещо обмежені – він не може вийти за межі тих умов і цілей, які передбачені його угодою з кредитором.

Об'єктом кредитної діяльності є кредитні відносини, що виникають між кредитором та позичальником та безпосередньо цінність, яка передається в позичку одним суб'єктом іншому. Позичена цінність як об'єкт кредитної діяльності є реальною, тобто має бути наявною і фактично переданою кредитором позичальникові. Таке передавання оформляється відповідною угодою з дотриманням вимог чинного законодавства.

Отже, кредитна діяльність – це двосторонній процес, що передбачає залучення коштів та формування кредитних ресурсів, з одного боку, і їх розміщення на кредитному ринку – з іншого; зумовлює особливий статус банку як фінансового посередника, який характеризується високим ступенем відповідальності перед значним колом осіб, а саме кредиторами, акціонерами, позичальниками, державою.

Таким чином, правильна організація процесу банківського кредитування, розробка ефективної та гнучкої системи управління кредитними операціями виступають основою фінансової стабільності й ринкової стійкості комерційних банків (враховуючи те визначальне місце, яке посідають кредитні операції в портфелі банківських активів).

1.3. Методичні підходи до планування та оцінки якості кредитного портфелю

Управління кредитними операціями або кредитний менеджмент банку спрямовано на підвищення рентабельності кредитного портфелю при мінімізації витрат, пов'язаних з прийняттям кредитного ризику. Управління процесом планування кредитування є центральною ланкою в ланцюжку дій, що складають зміст процесу управління банком:

Банки використовують різні підходи до планування основних показників кредитної діяльності банку. Будь-яка методологія планування базується на взаємозв'язку показників між собою і враховує минулу діяльність банку. У процесі планування банки обирають різні методи, які відрізняються простотою і складністю, обсягом власних досліджень і результатами, отриманими від державних установ або міжнародних організацій. Кінцевим результатом використання будь-якої методології планування є формування таблиці основних показників кредитної діяльності банку. Зараз у світі немає єдиної стандартизованої системи планування основних показників кредитної діяльності банку [17].

Планування кредитної діяльності банку має визначати майбутні значення таких показників: розмір кредитного портфеля (кредити, що надаються) банку, витрати на створення резервів на видані кредити, процентний дохід і середня процентна ставка за кредитами. Більш детальне планування вимагає визначення вартості цих показників у розрізі типів клієнтів та видів кредитних програм.

Що визначає розмір кредитного портфеля банку (КП). Він залежить від двох факторів: розміру ресурсів (зобов'язань або суми балансу) банку (ВР) та частки кредитного портфеля в активах банку (c_i):

$$КП = ВР \times c_i \quad (1.1)$$

Валюта балансу банку визначається іншими розділами банківського плану і до планування ділянки кредитної діяльності банку приходить як фіксована вартість.

Від цього залежить частка кредитного портфеля в активах банку. Кредитну політику можна визначити як середнє арифметичне за минулий період, прогнозувати на основі рівняння тенденцій (або інша більш складна модель) або встановити як суб'єктивну нормативну цінність (згідно з рішенням керівних органів банку відповідно до суб'єктивної оцінки, ситуації банку в майбутньому) [18].

Що визначає розмір витрат на формування резервів для банківських

кредитів. Це залежить від розміру чистого кредитного ризику, який бере банк (передбачається, що весь чистий кредитний ризик банку витрачається як резерви на момент його виникнення).

Чистий кредитний ризик банку – це сума всіх можливих витрат, пов'язаних з втратами банку від здійснення кредитних операцій [20].

Максимальний розмір збитків дорівнює валовому кредитному ризику, тобто сума всіх виданих кредитів та нарахованих на них відсотків. Мінімальна сума збитків дорівнює нулю, тобто не буде втрат по всіх виданих кредитах і нарахованих на них відсотків. У будь-якому випадку банк не несе потенційних збитків від кредитних операцій. У банку не буде втрат, якщо є додатковий джерело надходження грошей, який у сумі дорівнює валовому кредитному ризику, і це джерело контролюється банком. Цю вимогу задовольняє лише кредитна застава, яку банк, в порушення умов договору позики, може в будь-який час реалізувати і відправити отримані кошти на кредитну заборгованість клієнта.

На практиці чистий кредитний ризик банку буде знаходитися в інтервалі між максимальним і мінімальним кредитним ризиком банку (включаючи їх значення). Очевидно, що розмір чистого кредитного ризику (ЧКП) в майбутньому буде залежати від розміру кредитного портфеля банку ($KП_i$) та вартості резервних витрат на одиницю кредитного портфеля ($PВКП_i$) (співвідношення вартості створення резервів для кредитні ризику банку до кредитного портфеля банку):

$$ЧКП = KП_{i+1} \times PВКП_{i+1} \quad (1.2)$$

Вартість резервних витрат на одиницю кредитного портфеля в майбутньому залежить від кредитної політики банку, тобто вона може бути визначена як середня арифметична за минулий період, передбачена на основі рівняння тенденцій (або інша більш складна модель) або встановлюється як суб'єктивна нормативна цінність (за даними керівних органів

банку відповідно до суб'єктивної оцінки стану банку в майбутньому) [17, 19].

Тоді річна сума витрат на формування резервів для банківських кредитів (PV_i) визначається як збільшення / зменшення чистого кредитного ризику в майбутньому ($ЧКР_{мбі}$) відносно чистого кредитного ризику в минулому ($ЧКР_{мні}$).

$$PV_{t+1} = ЧКР_{мбі_{t+1}} - ЧКР_{мні_t} \quad (1.3)$$

Процентний дохід банку (Π) дорівнює кредитному портфелю, помноженому на середню процентну ставку за банківськими кредитами::

$$\Pi = КП \times ПС \quad (1.4)$$

Середня процентна ставка за кредитами банку повинна генерувати такі процентні доходи для покриття процентних витрат і витрат, пов'язаних з формуванням резервів для кредитного ризику банку, а також генерувати чисту процентну маржу, достатню для отримання прибутку. Іншими словами, середня ставка за кредитами банків ($ПС$) дорівнює сумі (всі значення взяті в абсолютній величині) відсоткової вартості одиниці кредитного портфеля (відношення процентних витрат до банківського кредитного портфеля; $КП$), вартість резервних витрат на кредитний портфель одиниця (співвідношення витрат на формування резервів за кредитними ризиками банку до кредитного портфеля банку; $РКР$) чистої процентної маржі (відношення чистого процентного доходу до кредитного портфеля банку; $ЧД$) [19]:

$$ПС = КП + РКР + ЧД \quad (1.5)$$

Розмір кредитного портфеля банку визначається за формулою (1.1). Процентні витрати банку визначаються іншими розділами банківського плану. Вартість резервних витрат на одиницю кредитного портфеля впливає з формул (1.2-1.3). Відсотковий дохід банку (для визначення чистої процентної маржі) самі залежать від процентної ставки, яку необхідно визначити (рівняння 1.4). Отже, в рівнянні (1.5) існують дві невідомі значення, тобто для визначення

середньої процентної ставки по банківських кредитах, необхідно ввести чисту процентну маржу в рівнянні (1.9) як фіксоване відоме значення. Сума чистої процентної маржі в майбутньому залежить від фінансової політики банку, тобто вона може бути визначена як середнє арифметичне за минулий період, яке можна передбачити на основі рівняння тенденції (або встановлена як суб'єктивна нормативна цінність (за рішенням керівних органів банку відповідно до суб'єктивної оцінки стану банку в майбутньому) [18, 20].

Таким чином, запропонований метод планування дозволяє визначити значення основних показників кредитної діяльності банку: розмір кредитного портфеля банку (видані кредити), вартість створення резервів для виданих кредитів, процентний дохід та середню ставку за кредитами.

Розглянемо тепер методичні підходи до оцінки якості кредитного портфелю.

Умови переходу до ринкової економіки в банківському секторі підвищує вартість правильної оцінки ризику, яку банк бере на себе при проведенні різних операцій. Для банківської діяльності важливо взагалі не уникати ризику, а передбачати і зводити його до мінімального рівня, тобто застосовувати різні методи управління ризиками.

Ризик як витратне вираження ймовірності подій тим більше, тим більше можливість отримати прибуток. Таким чином, можете отримати прибуток, коли ймовірність збитків буде мінімізована. У цьому напрямку існують дуже гострі проблеми, пов'язані з розробкою спільної бази для оцінки та методів розрахунку кредитного ризику для кожного окремого позичальника, промисловості та країни в цілому.

Під ризиком розуміється загроза того, що банк втратить частину своїх ресурсів, дефіцит доходу або додаткові витрати в результаті певних фінансових операцій [16, 21].

Кредитний ризик, або ризик непогашення заборгованості, може бути промисловим (пов'язаний з імовірністю зниження виробництва або попиту на продукцію певної галузі); ризик через невиконання договірних умов з певних

причин; ризик, пов'язаний з перетворенням видів ресурсів (найчастіше за терміном), і ризиком форс-мажорних обставин.

До методів, що знижують кредитний ризик, належать [14, 16, 21]:

- ліміти кредитування;
- диверсифікація кредитних вкладень;
- вивчення та оцінка кредитоспроможності позичальника;
- попит з боку замовників на достатню і якісну безпеку виданих кредитів;
- контроль і ефективність стягнення заборгованості;
- страхування кредитних операцій;
- видача кредитів на консорціумі;
- використання плаваючих процентних ставок;
- облік і облік зовнішніх ризиків (ризик промисловості, регіону країни)
- використання теорії зважених ризиків.

Ризик процентної ставки також тісно пов'язаний з кредитним ризиком - ймовірність втрати банком внаслідок перевищення процентної ставки, яка була сплачена за залученими ресурсами, над процентною ставкою за виданими кредитами. У випадку кредиту в іноземній валюті існує ймовірність втрат, пов'язаних зі зміною валюти позики.

Основним завданням управління банківським ризиком є визначення ступеня прийнятності ризику та прийняття практичних рішень, спрямованих на розробку заходів, що дозволяють зменшити ймовірність втрат.

Якісна оцінка кредитного портфеля спрямована, насамперед, на мінімізацію ризику невиконання кредитів, призводить до значних збитків для банків і може призвести до банкрутства.

Оцінити якість кредитного портфеля з точки зору кредиту - застосовуються наступні ризики [16, 17]:

- коефіцієнт покриття класифікованих кредитів;
- питома вага класифікованих кредитів;
- співвідношення частки проблемних кредитів;
- співвідношення частки збиткових кредитів.

Ці показники слід аналізувати в динаміці, виявляти тенденцію до змін і причини їх погіршення. Розрахунок цих коефіцієнтів дозволяє визначити тенденції фінансового погіршення та шляхи підвищення економічної ефективності кредитних операцій.

Коефіцієнт покриття класифікованих кредитів ($K_{п.к.п}$) розраховується як відношення зважених класифікованих кредитів ($K_{зв.кл}$) у капіталі (K) банку:

$$K_{п.к.п} = \frac{K_{зв.кл}}{K} \quad (1.6)$$

Цей показник всебічно характеризує якість кредитного портфеля з точки зору ризику, що поєднується з його безпекою. Збільшення цього співвідношення у часі вважається негативним явищем і вказує на збільшення ймовірності втрат у майбутньому.

Співвідношення частки зважених класифікованих кредитів ($K_{п.зв.кл}$) обчислюється як відношення зважених класифікованих кредитів ($K_{зв.кл}$) до загальної суми кредитів (Π).

$$K_{п.зв.кл} = \frac{K_{зв.кл}}{\Pi} \quad (1.7)$$

Зважені класифіковані кредити обчислюються шляхом множення суми кредитів певної групи ризику на відповідне співвідношення.

Коефіцієнт прострочених кредитів ($K_{п.п}$) розраховується як співвідношення кредитів з простроченими платежами за відсотками та основної суми боргу ($\Pi_{простр}$) до загальної суми кредитів (Π):

$$K_{п.п} = \frac{\Pi_{простр}}{\Pi} \quad (1.8)$$

Цей коефіцієнт свідчить про те, що високий відсоток частини кредитів в портфелі банку, платежі по яких були погашені вчасно, а також ті, що взагалі не були погашені свідчить про погіршення кредитної активності банку. Значне

збільшення за аналізований період свідчить про можливі значні втрати в майбутньому.

Коефіцієнт збитків за кредитами ($K_{зб}$) обчислюється як відношення втрат за кредитами, отриманими протягом аналізованого періоду ($Зп$), із середньою загальною сумою кредитів (Π), або загальною сумою кредитів [15].

$$K_{зб} = \frac{Зп}{\Pi} \quad (1.9)$$

Коефіцієнт збитків визначає, яка частка кредитів на певний період призвела до збитків. Зростання цього показника може свідчити про погіршення відповідності прийнятному рівню ризику.

Для розрахунку цих показників необхідно спочатку розрахувати суму класифікованих кредитів.

Система рейтингу CAMEL [22] рекомендує такий зв'язок між вартістю класифікованих кредитів (активів) і капіталу (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Співвідношення між вартістю класифікованих позик (активів) та капіталом

Величина співвідношення, %	Бальна оцінка	Оцінка фінансового стану банку
Менше 5	1	Сильний
Від 5 до 15	2	Задовільний
Від 15 до 30	3	Посередній
Від 30 до 50	4	Граничний
Понад 50	5	Незадовільний

Таку шкалу доцільно використовувати, коли частка кредитних вкладень у загальній сумі активів є досить високою.

Висновок до розділу 1

Кредитна діяльність комерційного банку – це стратегія і тактика комерційного банку щодо залучення коштів та спрямування їх на кредитування

клієнтів банку. Кредитна діяльність комерційного банку реалізується за допомогою сутнісних принципів (строковості, поверненності, платності, забезпеченості, цільового використання та договірною характеру) та принципів за методами реалізації (консерватизму, пріоритету наявності забезпечення, контролю цільового використання кредиту, диверсифікації кредитного портфеля, обмеження ризику на одного позичальника, обмеження сукупного кредитного ризику та активного маркетингу надійних позичальників). Серед типів кредитної діяльності комерційного банку виокремлюють такі, як: агресивний, поміркований та консервативний. Формування ефективної методологічної бази з приводу питань кредитної діяльності має мати доступний та повний послідовний характер.

При вивченні сутності кредитного портфеля банку було визначення трьох основних наукових підходів до тлумачення цього поняття. Таким чином, вчені першого наукового підходу розглядають кредитний портфель як сукупність виданих кредитів, тим самим враховуючи лише виконання кредитної операції. Другий підхід, відповідно до інтерпретації сутності кредитного портфеля, розглядає його значення в масштабах загальної діяльності банківської установи як ефективного інструменту управління активами. Третій підхід відображає важливість кредитних операцій на макрорівні, тобто вартість кредитного портфеля реалізується не тільки на рівні банку, а й на національному рівні.

Методичні підходи до оцінки ефективності управління кредитним портфелем банку ґрунтуються на співвідношенні рівня ризику кредитної операції та обсягу доходу за ним. При розробці методології оцінки ефективності управління кредитним портфелем доцільно виконувати наступну послідовність дій: аналіз доходів від кредитних операцій; оцінка кредитного ризику та аналіз ефективності управління кредитним портфелем.

Організація процесу управління кредитним портфелем банківської установи починається з конкретного кредиту, тому керівні принципи повинні

враховувати основні етапи кредитування, які включають підготовку, структурування та обслуговування кредиту.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СТАНУ ТА ОЦІНКА КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ АТ КБ «ПРИВАТ БАНК»

2.1. Характеристика діяльності АТ КБ «Приват Банк»

АТ КБ «ПриватБанк» є універсальним Банком з фокусом на роздрібний сегмент, активно просуваючи послуги для малого та середнього бізнесу та вибірково працюючи в корпоративному секторі.

Банк здійснює свою діяльність відповідно до ліцензії Національного банку України (НБУ) з березня 1992 року. Станом на 31 грудня 2020 року Банк має 26 філій і 1 690 функціонуючих відділень в Україні та філію на Кіпрі.

Найзначнішою подією 2020 року стала пандемія COVID-19, яка привела до різкої рецесії світового масштабу. В цілому, банківський сектор України виявився стійким до коронакризи. Банки безперебійно надавали послуги, підтримували клієнтів кредитуванням. Криза мала помірний негативний вплив на операційну діяльність банківського сектору. З часу розгортання кризи більшість банків досить швидко переорієнтувалася на роботу онлайн. Незважаючи на тимчасове скорочення кількості працюючих відділень, доступність банківських сервісів не знизилася.

Регулятивний капітал Банку на початок 2020 року становить 19,2 млрд. грн., а норматив адекватності регулятивного капіталу 14,15% (при нормі >10%). За підсумками проведеного стрес-тестування банків, проведеного НБУ в 2019 році, навіть при самому негативному сценарії, рівень адекватності капіталу не буде нижчий нормативного.

Ліквідність активів: усі нормативні показники Банку значно перевищують норми, встановлені НБУ. Норматив короткострокової ліквідності (Н6) складав 100,41% на 31 грудня 2019 року (31 грудня 2018 року: 97,74%) при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 60%. Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) складав 268,26% за всіма валютами та 307,71% в іноземній

валюті на 31 грудня 2019 року при встановленому НБУ значенні нормативу не менше 100%. Протягом 2019 року Банк значно підвищив рівень прибутковості операцій і забезпечив досягнення 32,6 млрд. грн. чистого прибутку (12,8 за 2018 рік).

Основними факторами зростання прибутку в 2019 році є:

- зростання бізнесу,
- покращення якості кредитного портфеля,
- вплив ринкових факторів (динаміки валютних курсів та справедливої вартості активів Банку).

Досягнення таких високих показників стало можливим завдяки продовженню роботи щодо підвищення відсоткової маржі за банківськими продуктами. Разом з тим, завдяки лідерству Банку за безготівковими та касовими розрахунками, Банк збільшив чистий комісійний дохід на 20% до 18,2 млрд. грн. Комісії формують значну частину прибутку Банку та виступають важливим фактором стійкості бізнесової моделі.

Розподіл функцій між органами управління АТ КБ «Приватбанк» забезпечує ефективну систему управління та внутрішнього контролю.

Органами управління Банку є:

- Акціонер або Вищий орган. Банк сприяє реалізації та забезпечує захист прав та законних інтересів акціонера;

- Наглядова рада Банку. Наглядова рада забезпечує стратегічне керівництво діяльністю Банку, контроль за діяльністю Правління Банку та захист прав акціонера. Ефективне управління передбачає систему звітності Наглядової ради перед Вищим органом;

- Правління Банку. Правління здійснює керівництво поточною діяльністю Банку і підзвітне Наглядовій раді та Вищому органу.

Єдиним акціонером Банку, якому належить 100% акцій Банку є Держава в особі Кабінету Міністрів України.

Держава в особі Міністерства фінансів України набула права власності на 100% акцій Банку 21 грудня 2016 року відповідно до статті 41.1 Закону України

“Про систему гарантування вкладів фізичних осіб” та згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2016 року № 961 “Деякі питання забезпечення стабільності фінансової системи”.

З 30.04.2019 власником Банку є Держава в особі Кабінету Міністрів. Держава реалізує свої права власника Банку, а органи управління Банку діють відповідно до найкращих світових практик корпоративного управління:

- Принципів Організації економічного розвитку та співробітництва щодо корпоративного управління для підприємств з державною часткою (OECD Guidelines on Corporate Governance of State-Owned Enterprises),

- Принципів корпоративного управління для банків Базельського комітету з банківського нагляду (Corporate governance principles for banks by Basel Committee on Banking Supervision),

- Рекомендацій Європейської банківської організації щодо внутрішнього управління (Guidelines on Internal Governance by European Banking Authority), що застосовуються в обсязі, що не суперечить імперативним нормам чинного законодавства України.

2.2. Аналіз пасивних операцій банку та їх вплив на формування кредитних ресурсів АТ КБ «ПриватБанк»

Пасивні операції – це операції, за допомогою яких банки формують свої фінансові ресурси для проведення кредитних, інвестиційних та інших активних операцій.

Основою діяльності банку є його ресурсна база, що формується з капіталу та зобов'язаннями, тому доцільним є дослідження структури пасивів АТ КБ «ПриватБанк» (табл. 2.1).

Капітал банку допомагає:

- забезпечувати довіру суспільства до стабільності окремої індивідуальної банківської установи та до системи комерційних банків;
- підтримувати обсяги, типи та характер операцій, що проводяться;

- забезпечувати можливість покриття збитків;
- давати змогу банку і надалі задовольняти законні кредитні потреби банківського суспільства [23].

Таблиця 2.1

Структура пасивів АТ КБ «Приват Банк» за 2018-2020 рр.

Стаття балансу	2018	Питома вага,%	2019	Питома вага,%	2020	Питома вага,%
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ						
Заборгованість перед НБУ	9817	3,5	7721	2,5	-	
Заборгованість перед банками та фінансовими організаціями	195		201		2	
Кошти клієнтів	231055	83,1	240621	77,7	312708	81,7
Зобов'язання орендаря з лізингу	-		1748		1855	
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	136		121		146	
Інші фінансові зобов'язання	2249		1522		2907	
Резерви та нефінансові зобов'язання	3132	1,12	3260	1,05	12082	3,16
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	246584	88,7	255194	82,4	329700	86,2
КАПІТАЛ						
Акціонерний капітал	206060	74,1	206060	66,5	206060	53,8
Емісійний дохід	23		23		23	
Резерви переоцінки приміщень	687		614		689	
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	(3303)	-1,2	(1274)	-0,4	(2937)	-0,8
Результат від операцій з акціонерами	12174	4,4	12174	3,9	12174	3,2
Загальні резерви та інші фонди	6211	2,2	6850	2,2	6481	1,7
Накопичений дефіцит	(190388)	-68,5	(169918)	-54,8	(171655)	-44,9
ВСЬОГО КАПІТАЛУ	31464	11,3	54529	17,6	52825	13,8
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ	278048	100,00	309723	100,00	382525	100,00

Аналіз пасивів показав що, станом на початок 2020 р. порівняно з 2019 р. загальний обсяг пасивів банку збільшився на 72802 млн. грн., або на 23,5% за рахунок збільшення зобов'язань банку.

Впродовж 2018-2020 рр. у структурі пасивів банку, тобто його ресурсної бази, найбільшу частку займають кошти клієнтів: 83,1% у 2018 р., 77,7% у 2019 р. та 81,7% у 2020 р.

Варто також зазначити, що банк має значний розмір накопиченого дефіциту (нерозподілений прибуток із знаком мінус). Доля накопиченого дефіциту в структурі пасиву Банку складає від -68,5% у 2018 р. до -44,9% у 2020 р. Варто зазначити, що така тенденція значного скорочення накопиченого дефіциту АТ КБ «Приватбанк» протягом періоду, що аналізується, є позитивною тенденцією функціонування банку. В натуральному вимірі скорочення накопиченого дефіциту за 2018-2020 рр. склало 18733 млн. грн.

Також при аналізі пасиві АТ КБ «Приватбанк» варто звернути увагу на показник «заборгованість перед НБУ», який протягом періоду, що аналізується мав тенденцію до зниження (3,5% у 2018 р., 2,5% у 2019 р.), а у 2020 р. заборгованість перед НБУ взагалі дорівнює 0.

Динаміка та склад пасивів АТ КБ «Приватбанк» за період 2018-2020 рр. наведено на рис. 2.1.

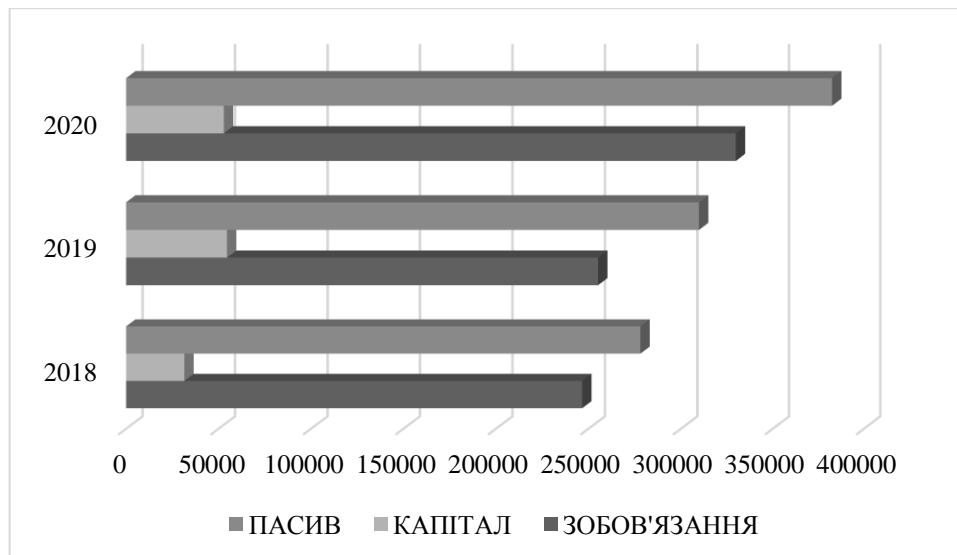

Рис. 2.1. Динаміка пасивів АТ КБ «Приватбанк» за період 2018-2020 рр.

Важливим чинником зміцнення ресурсної бази кредитування є оптимізація джерел формування кредитних ресурсів. Головне місце в складі кредитних

ресурсів комерційного банку посідають залучені кошти. Це кошти клієнтів на поточних рахунках; депозити юридичних і фізичних осіб; залишки на кореспондентських рахунках; кошти, що їх залучають з міжбанківського ринку (міжбанківський кредит); кошти, отримувані від продажу цінних паперів тощо. Одним з найбільш надійних джерел ресурсів для комерційного банку, підтримання його ліквідності є депозитні вклади.

Враховуючи зазначене, доцільно провести більш детальний аналіз структури та динаміки зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

Аналіз динаміки та структури зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» показав, що станом за 2020 р. загальний обсяг зобов'язань банку збільшився на 83116 млн. грн., або на 33,7% порівняно з 2018 р. та на 74506 млн. грн. (або на 29,2%) порівняно з 2019 р.

Проведений аналіз зобов'язань банку свідчить про коливання їх долі в структурі пасивів протягом періоду, що досліджувався. Станом на 2020 р. питома вага зобов'язань банку у структурі пасивів дорівнювала 86,2%, що на 2,5% менше, аніж в 2018 р., проте на 3,8% більше, ніж в 2019 р.

З рис. 2.2 можна побачити, що підвищення обсягу зобов'язань відбулося протягом усього періоду аналізу. Однак, більш високий темп зростання банківських зобов'язань спостерігався у 2020 р. – 129,19%. У 2019 році також відбувалося зростання зобов'язань порівняно з 2018 р., однак їх темп росту був значно нижчим та складав 103,5 %.

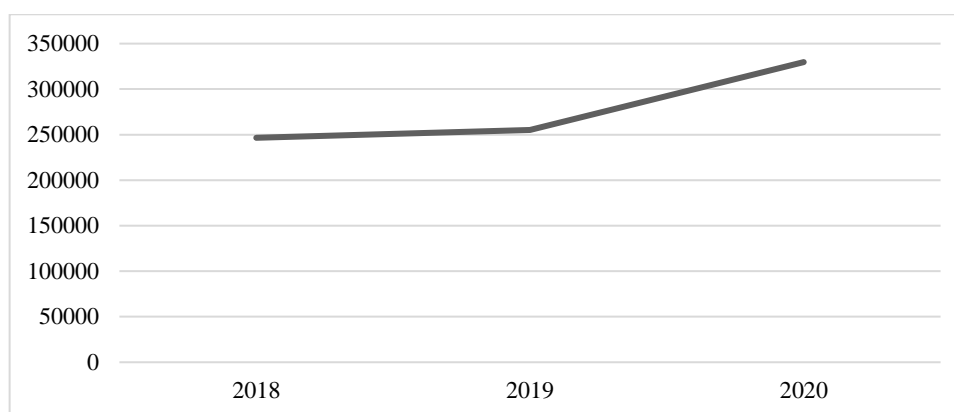

Рис. 2.3. Динаміка зобов'язань АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

У структурі зобов'язань (табл. 2.1) найбільшу питому вагу складають кошти клієнтів. Як було зазначено вище, їх доля складає 83,1% у 2018 р., 77,7% у 2019 р. та 81,7% у 2020 р.

Така тенденція є позитивною, адже серед банків першої групи спостерігалось відповідне зниження цієї статті балансу, що зумовлено складною макроекономічною ситуацією в країні, несприятливою кон'юнктурою зовнішніх ринків, зменшенням обсягів виробництва та фінансового результату діяльності підприємств та інших чинників. Тобто, підвищення цієї статті свідчить про високу довіру клієнтів до банківської установи.

Позитивним явищем, яке підкреслює стабільність діяльності банківської установи є зниження розміру відстрочених податкових зобов'язань у 2019 р. порівняно з 2018 р. Однак у 2020 р. спостерігається їх незначне підвищення в натуральних одиницях виміру. Якщо ж проводити аналіз по структурі, то доля відстрочених податкових зобов'язань знижується з кожним роком (від 0,04% у 2018 р. до 0,038% у 2020 р.).

У цілому, підводячи підсумок щодо залучення ресурсів, слід відзначити належну роботу з формування стабільної частини ресурсів банку за рахунок залучення депозитів фізичних осіб.

Забезпечення необхідного обсягу капіталу та достатньої платоспроможності є пріоритетним завданням банку.

Достатність капіталу – це здатність банку захистити інтереси своїх кредиторів та власників від незапланованих збитків, розмір яких залежить від обсягу ризиків, що виникають у результаті виконання банком активних операцій [24-25].

Для оцінки достатності капіталу банку Національним банком затверджені відповідні нормативи капіталу комерційного банку.

Нормативи достатності власного капіталу банку наведено у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка показників достатності капіталу банківської установи АТ КБ
«ПриватБанк» за період 2018-2020 рр.

Назва статті	Значення станом на			Нормативне значення
	2018 р.	2019 р.	2020 р.	
Регулятивний капітал (Н1), тис. грн.	19555683	19223588	32256911	200 млн.грн.
Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2), %	17,46	14,15	28,09	Не менше 10

Станом на початок 2020 р. норматив регулятивного капіталу АТ КБ «Приват Банк» склав 32,26 млрд. грн., що суттєво перевищує встановлене НБУ граничне значення у розмірі 200 млн. грн. Таким чином, АТ КБ «Приват Банк» повністю виконував вимоги НБУ до розміру Н1 та мав дуже великий запас по цьому нормативу.

Норматив адекватності регулятивного капіталу (Н2) Банку станом на початок 2020 р. становив 28,09%, що було на 18,09 п.п. більше встановленого НБУ граничного значення та перевищує середні значення даного нормативу по банківській системі України (21,63%).

Таким чином, АТ КБ «Приват Банк» наведені дані підтверджують постійне виконання банком установлених нормативів достатності капіталу, що свідчать про стабільність і фінансову надійність банку.

Згідно з дані Національного банку України, отриманими за результатами оцінки стійкості банків в поточному році, АТ КБ «Приват Банк» не має потреби (нестачі) в капіталі в 2020 році.

2.3. Аналіз кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк»

Головною задачею кредитної роботи банківських установ є формування якісного і дохідного кредитного портфеля з метою отримання максимального прибутку.

Від структури і якості кредитного портфеля банку значною мірою залежить його стабільність, репутація та фінансовий успіх. Тому банківським установам необхідно аналізувати якість позичок, проводити незалежні експертизи великих кредитних проектів і заходів, виявляти випадки відхилення від законної кредитної політики [24].

Постійний аналіз кредитного портфеля в системі управління банком дає змогу вибрати варіант раціонального розміщення ресурсів, напрями кредитної політики банку, знизити ризик за рахунок диверсифікації кредитних вкладень, прийняти рішення щодо доцільності надання позики клієнтам залежно від їх кредитоспроможності, галузевої належності, форм власності і т. д. Результати аналізу дають змогу приймати рішення про зміну напрямів та методів кредитування.

Аналіз кредитного портфеля банку передбачає вивчення динаміки і структури видачі позик в розрізі груп ризику, ступеня забезпеченості, галузевої структури, форм власності позичальників, а також вивчення динаміки кожної групи, сегментації кредитного портфеля. Динаміку обсягів кредитів АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр. представимо у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Динаміка обсягів кредитів АТ КБ «Приватбанк» у 2018-2020 рр.

Вид економічної діяльності	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення 2020-2018
Кредити юридичним особам	5648	6250	5509	-2,46
Кредити фізичним особам – кредитні картки	45314	51890	40609	-10,38
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	12923	11467	9566	-25,98
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	4193	4148	3500	-16,53
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	332	250	35	-89,46
Кредити фізичним особам – інші кредити	672	498	129	-80,80
Кредити МСП	8251	8555	6859	-16,87
Усього	77333	83058	66207	-14,38

За 2019 р. кредити та аванси клієнтам, які АТ КБ «Приватбанк» списав за рахунок резервів в минулих роках, було відшкодовано в загальній сумі 338 млн. грн. (за 2018 р. 360 млн. грн.) включаючи відшкодування 233 млн. грн. за кредитними картками (за 2018 р. 249 млн. грн.), 100 млн. грн. за кредитами юридичним особам (за 2018 р. 106 млн. грн.) та 5 млн. грн. за кредитами підприємствам малого та середнього бізнесу (за 2018 р. 5 млн. грн.).

За 2020 рік кредити та аванси клієнтам, які банк списав за рахунок резервів в минулих роках, було відшкодовано в загальній сумі 256 млн. грн. включаючи відшкодування 180 млн. грн. за кредитними картками, 73 млн. грн. за кредитами юридичним особам та 3 млн. грн. за кредитами підприємствам малого та середнього бізнесу

Сума відшкодування була визнана безпосередньо в прибутках чи збитках у складі відрахувань на зменшення корисності кредитів та авансів клієнтам.

Станом на кінець 2019 та 2018 рр. категорія «Кредити, що управляються як окремий портфель» включає в себе непрацюючі кредити, які були видані до 19 грудня 2016 року. На думку керівництва, цей портфель має спільні показники кредитного ризику, незалежно від класифікації за галуззю економіки та напрямом комерційної діяльності на дату видачі таких кредитів. Станом на 31 грудня 2019 року АТ КБ «Приватбанк» визнав 207851 млн. грн. резерву під очікувані кредитні збитки за цими кредитами (у 2018 р. 209453 млн. грн.).

А станом на кінець 2020 р. банк визнав 162163 млн. грн. резерву під очікувані кредитні збитки за цими кредитами. Протягом 2020 року АТ КБ «Приватбанк» списав за рахунок резерву 56663 млн. грн. вказаних кредитів, однак продовжуватиме вживати заходів до повернення списаної заборгованості.

В табл. 2.4 представлено структуру виданих АТ КБ «Приватбанк» кредитів за 2018-2020 рр.

Таблиця 2.4

Структура кредитів АТ КБ «Приватбанк» у 2018-2020 рр.

Вид економічної діяльності	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Кредити юридичним особам	7,30	7,52	8,32
Кредити фізичним особам – кредитні картки	58,60	62,47	61,34
Кредити фізичним особам – іпотечні кредити	16,71	13,81	14,45
Кредити фізичним особам – споживчі кредити	5,42	4,99	5,29
Кредити фізичним особам – кредити на придбання автомобіля	0,43	0,30	0,05
Кредити фізичним особам – інші кредити	0,87	0,60	0,19
Кредити МСП	10,67	10,30	10,36
Усього	100,00	100,00	100,00

Аналізуючи структуру кредитів, що надані АТ КБ «Приватбанк» варто відмітити, що найбільшу питому вагу у структурі кредитів займають кредити фізичним особам – кредитні картки 61,34% (станом на 2020 р.) та 58,6% (станом на 2018 р.), юридичним особам – 7,3% у 2018 р. та 8,32% у 2020 р., а доля кредитів, наданих підприємствам малого і середнього бізнесу є стабільною протягом всього періоду, що аналізується, та складає близько 10%.

Така мала питома вага кредитування юридичних осіб банківською установою свідчить про незадовільний стан розвитку виробництва в Україні та складний процес отримання кредитних коштів.

Як видно з даних табл. 2.3 кредитний портфель АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр. скоротився на 14,4%, в тому числі кредити, надані юридичним особам скоротились на 2,4%, кредити фізичним особам за кредитними картками скоротились за аналізований період на 10,4%, іпотечні кредити скоротились на 25,6%. Найбільших змін зазнали кредити фізичним особам на придбання авто – їх обсяг скоротився на 80,8%. Таку ситуацію можна пояснити тим, що за останні роки дуже стрімко стала розвиватись послуга купівлі авто у США, що значно знизило ціни на авто та попит на кредити цього сегменту.

Аналіз структури кредитів за видами економічної діяльності дає змогу визначити галузеву диверсифікацію кредитів порівняно з попередньою звітною датою. Для цього розраховується питома вага вкладених в окремі галузі позик загалом за короткостроковими та довгостроковими позиками, а також у динаміці. Галузева диверсифікація кредитних вкладень повинна сприяти розвитку пріоритетних галузей народного господарства [25, 26].

Структурний аналіз проводиться для визначення надмірної концентрації кредитних операцій в одному сегменті, що підвищує ступінь кредитного ризику. Проте надмірна диверсифікація кредитного портфеля створює певні труднощі в управлінні позиковими операціями та може стати причиною банкрутства банку, тому зарубіжні комерційні банки визначають для себе межі вкладення ресурсів у певний сегмент, тобто застосовують метод лімітування [26].

Концентрація клієнтського кредитного портфелю за галузями економіки та напрямками комерційної діяльності АТ КБ «Приватбанк» у 2019-2020 рр. була такою (табл. 2.5).

Виходячи з даних табл. 2.5, можна зробити висновки, що загалом у 2020 р. зменшились кредити за всіма видами економічної діяльності, а загальний обсяг кредитного портфелю зменшився на 21,37%.

Щодо структури кредитного портфелю, то як видно з даних табл. 2.5, змін протягом 2019-2020 рр. не відбувалось.

Станом на кінець 2020 р. загальна сума кредитів найбільшим 10 клієнтам АТ КБ «Приватбанк», крім тих що управляються як окремий портфель, складала 2264 млн. грн. (на кінець 2019 р. 2191 млн. грн.) або 3% від загальної суми кредитів за вирахуванням тих, що управляються як окремий портфель. Резерв під очікувані кредитні збитки, пов'язаний з цими позичальниками становив 986 млн. грн. (на кінець 2019 р. 663 млн. грн.)

Таблиця 2.5

Склад кредитів за видами економічної діяльності АТ КБ «Приватбанк» за
2019-2020 рр.

Вид економічної діяльності	2019 р.		2020 р.		Темп змін, 2020/ 2019
	млн. грн.	%	млн. грн..	%	
Кредити та дебіторська заборгованість, що управляються як окремий портфель	210 579	71	164 332	70	-21,96
Кредити фізичним особам	69499	23	54 967	24	-20,91
Кредити юридичним особам					
АПК та харчова промисловість	1942	1	1 690	1	-12,98
Товари народного споживання	1192		1085		-8,98
Інше	3858	1	3322	1	-13,89
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу (МСП)					
АПК та харчова промисловість	2316	1	2344	1	1,21
Товари народного споживання	1651	1	1419	1	-14,05
Надання побутових, індивідуальних та професійних послуг	2440	1	1337	1	-45,20
Інфраструктура	599		450		-24,87
Інше	1967	1	1826	1	-7,17
Всього кредитів та авансів клієнтам, загальна сума	296043	100	232772	100	-21,37

З проведеного аналізу бачимо, що найбільшу питому вагу у загальному обсязі виданих кредитів займають кредити, які управляються як окремий портфель – 71% у 2019 р. з незначним зниженням питомої ваги до 70% у 2020 р., кредити фізичним особам займають 23% та 24% відповідно, всі інші види кредитів за різними видами економічної діяльності займають менше 1%.

Варто зазначити, що приріст кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» у 2018 р. склав 11,8 млрд грн, що забезпечено розвитком кредитування:

- юридичних осіб на 3,6 млрд. грн. за рахунок розвитку традиційних продуктів (кредитні лінії, овердрафти) та інноваційних (КУБ);

- фізичних осіб 8,1 млрд грн. що здійснено завдяки розвитку карткових продуктів (карта «універсальна») та розвитку нових продуктів (оплата частинами).

Кредитна політика банку, виходячи з даних аналізу галузевої структури наданих кредитів та з урахуванням механізму управління кредитним портфелем банку, має забезпечити більш рівномірний розподіл кредитних вкладень між галузями національної економіки, що приведе до підвищення диверсифікації кредитів та зниження кредитного ризику. Як активний учасник ринку банківських операцій Банк має значну концентрацію кредитного ризику, пов'язаного з іншими фінансовими організаціями [25].

2.4. Аналіз ефективності кредитної діяльності АТ КБ «Приватбанк»

Функціонування будь-якої системи, зокрема банківської, спрямоване на підвищення ефективності її діяльності та забезпечення сталого розвитку. Низький рівень ефективності діяльності банків свідчить про обмежені можливості їх розвитку, невисоку конкурентну спроможність, підвищену чутливість до ринкових ризиків, неефективне управління активами й пасивами, і в разі наявності тенденцій до погіршення може призвести до серйозних проблем у діяльності банків, а несвоєчасне вжиття необхідних заходів – до банкрутства. Отже, діяльність банків завжди повинна характеризуватися достатнім рівнем ефективності, який складно забезпечувати в умовах високої конкуренції, особливо – коли дохідність банківських операцій падає, а впровадження нових банківських технологій і продуктів потребує дедалі більших витрат [27].

Оцінка ефективності управління кредитним портфелем банку АТ КБ «Приватбанк» є важливим заходом, адже кредити є найприбутковішим банківським активом. Таким чином, від того наскільки грамотним є управління кредитним портфелем портфель напряду залежать прибутки банківської установи. Основним завданням при проведенні оцінки ефективності управління кредитним портфелем АТ КБ «Приватбанк» є виявлення того, чи забезпечує

поточна діяльність з кредитування максимально можливу дохідність при мінімальному рівні ризику.

При оцінці ефективності управління кредитним портфелем банку, перш за все необхідно дослідити рівень прибутковості банківської установи від здійснення кредитної діяльності.

Таблиця 2.6

Аналіз ключових статей доходів та витрат АТ КБ «Приватбанк»

Показник	2018	2019	2020	Відхилення 2019-2018	Відхилення 2020-2019
Процентні доходи	30754	33841	33563	3087	-278
Процентні видатки	(14002)	(14174)	(11961)	-172	2213
Чистий процентний дохід	16752	19667	21602	2915	1935
Доходи за виплатами та комісійними	19590	24575	27649	4985	3074
Видатки за виплатами та комісійними	(4402)	(6386)	(8888)	-1984	-2502
Адміністративні та інші операційні витрати	(13988)	(14915)	(18006)	-927	-3091
Чистий прибуток (збиток) за рік	12798	32609	24296	19811	-8313

Як видно з даних табл. 2.6 протягом 2018-2020 рр. простежується позитивна тенденція до збільшення процентного доходу АТ КБ «Приватбанк» з одночасним зниженням процентних видатків, що в своїй сукупності призводить до значного підвищення чистого процентного доходу впродовж 2018-2020 рр. Зріст чистого процентного доходу склав 28,9%.

Завдяки лідерству банку по безготівковим та касовим розрахункам, АТ КБ «Приватбанк» збільшив комісійний дохід протягом 2018-2020 рр. на 41,1%. Комісії формують значну частину прибутку банку та виступають важливим фактором стійкості бізнесової моделі: чистий комісійний прибуток АТ КБ «Приватбанк» на 165% покриває адміністративні витрати.

Проте, варто зазначити, що видаткові статті, а саме видатки та виплати за комісійними та адміністративні й інші витрати мали тенденцію до збільшення, що, як результат, призвело до зниження чистого річного прибутку АТ КБ

«Приватбанк» у 2020 р. у порівнянні з 2019 р. Зниження чистого прибутку у 2020 р. у порівнянні з 2019 р. склало 8313 млн. грн. (або 25,5%). Проте, у порівнянні з 2018 р. у 2020 р. обсяг чистого прибутку зріс на 89,8%.

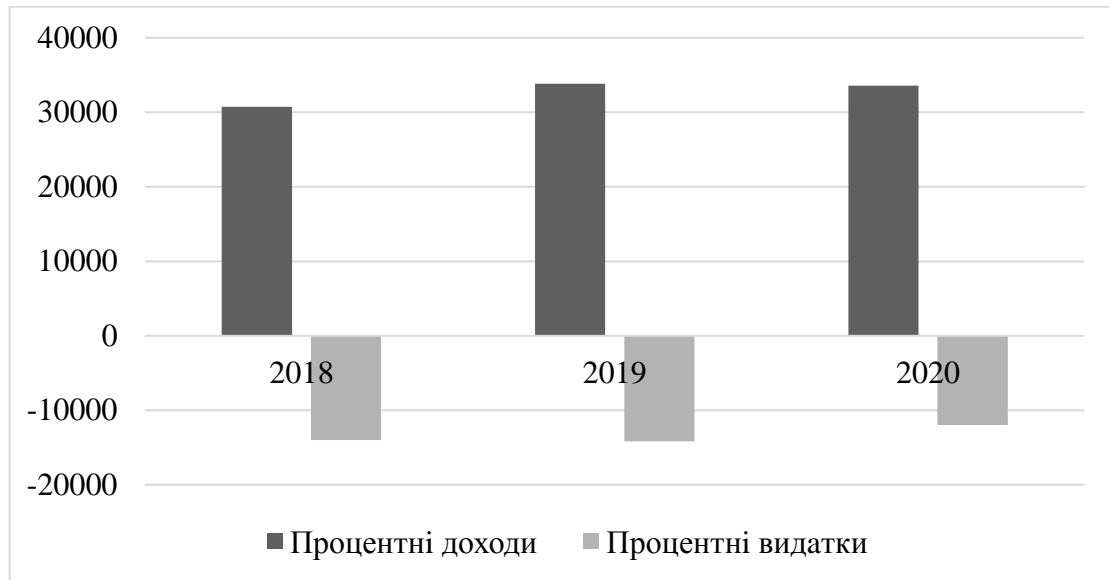

Рис. 2.3. Динаміка процентних доходів та витрат банку

За даними рис. 2.3. можна зробити висновок щодо збільшення процентних доходів протягом періоду, що досліджується. Чистий процентний дохід у 2019 р. збільшився у порівнянні з 2018 р. на 2915 млн.грн.; у 2020 р. чистий процентний дохід зріс на 1935 млн.грн. у порівнянні з 2019 р. Така ситуація є позитивною та підтвержує правильність обраної стратегії.

Досягнення таких високих показників стало можливим завдяки продовженню роботи щодо підвищення відсоткової маржі по банківським продуктам. За підсумками 2018 року відсоткова маржа склала 4,0%. Зберігаючи дохідність активних операцій, АТ КБ «Приватбанк» вдалося значно скоротити вартість пасивів. Разом із зниженням вартості пасивів банку вдалося замістити валютний портфель гривневими пасивами: гривневі депозити і кошти клієнтів за 2018 рік зросли на 23,8 млрд. грн.

У табл. 2.7 представлено результати розрахунків основних показників ефективності діяльності АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр.

Таблиці 2.7

Основні показники ефективності діяльності АТ КБ «Приватбанк», %

Показники	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення 2019-2018 рр.	Відхилення 2020-2019 рр.
Рентабельність активів	-67,71	27,36	72,81	95,1	45,4
Чиста процентна маржа	3,65	3,74	3,91	0,1	0,2
Чистий спред	5,53	5,09	5,72	-0,44	0,63

Всі показники прибутковості та ефективності діяльності АТ КБ «Приватбанк» за 2020 р. збільшились у порівнянні із даними за 2019 р., проте така динаміка хоча і є позитивною, однак значення наведених показників все ж не відповідають оптимальним значенням, окрім показника рентабельності активів, який у 2020 р. збільшився на 45,4 п.п. та становить 72,8%, що говорить про підвищення ефективності використання ресурсів банку.

Збільшення чистого спреду на 0,63 п.п. говорить про покращення процентної політики банку за кредитними і депозитними операціями, а зміна чистої процентної маржі на 0,2 п.п. у сторону збільшення говорить про підвищення ефективності структури активів банку.

Окрім показників діяльності банку за 2018-2020 рр., нами було проаналізовано нормативи кредитного ризику, які можна розглянути в табл. 2.8.

Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7), який озраховується за такою формулою (2.1):

$$H7 = \frac{Zc}{P_k} * 100\% \quad (2.1)$$

де Zc – сукупна заборгованість за строковими та простроченими депозитами, кредитами, факторингом, фінансовим лізингом, урахованими векселями, цінними паперами, іншими активними банківськими операціями та фінансові зобов'язання банку щодо одного контрагента (або групи пов'язаних контрагентів);

РК – регулятивний капітал банку.

Норматив великих кредитних ризиків (Н8). Розраховується за такою формулою (2.2):

$$Н8 = \frac{Зв}{РК} * 100\% \quad (2.2)$$

де $Зв$ – сукупна заборгованість за строковими та простроченими депозитами, кредитами, факторингом, фінансовим лізингом, урахованими векселями, цінними паперами, дебіторською заборгованістю, іншими активними банківськими операціями та фінансові зобов'язання банку за всіма великими кредитними ризиками, наданими банком щодо всіх контрагентів (або групи пов'язаних контрагентів), усіх пов'язаних з банком осіб.

Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами (Н9) [25].

Для розрахунку скористаємося формулою (2.3):

$$Н9 = \frac{Зін}{РК} * 100\% \quad (2.3)$$

де $Зін$ – сукупна заборгованість за строковими та простроченими депозитами, кредитами, факторингом, фінансовим лізингом, урахованими векселями, цінними паперами, іншими активними банківськими операціями та фінансові зобов'язання банку щодо пов'язаних з банком осіб.

Таблиця 2.8

Значення нормативів кредитного ризику для АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр. та середні значення цих показників по системі банків

Норматив	Нормативне значення	2018		2019		2020	
		АТ КБ «ПриватБанк»	Середнє значення по системі	АТ КБ «ПриватБанк»	Середнє значення по системі	АТ КБ «ПриватБанк»	Середнє значення по системі
Н7, %	Не більше 25	6,26	20,43	16,64	17,32	9,62	19,85
Н8, %	Не більше 8-кратного розміру РК		173,88	32,04	120,54		84,60
Н9, %	Не більше 25	0,19	11,23	0,43	7,23	0,16	3,80

Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента встановлюється з метою обмеження кредитного ризику, що виникає внаслідок невиконання окремими контрагентами своїх зобов'язань, у 2019 р. спостерігається збільшення показнів нормативу максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) до 16,64% у порівнянні із 2018 р., коли цей показник становив 6,26%. Проте незважаючи на таке різке зростання, показник залишається в межах нормативно допустимих значень, встановлених НБУ. У 2020 р. значення нормативу Н7 знизилось до відмітки 9,62%, тоді як середнє значення по системі становить 19,85%.

Норматив максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами за весь період, що аналізується, був значно нижче 1%, тоді як нормативне значення «не більше 25%», а середні значення по системі банків були на рівні 11% у 2018 р., 7% у 2019 р. та 3,8% у 2020 р..

Таким чином, банк підтримував хороший запас нормативів кредитного ризику у 2018-2020 рр.

Висновки за розділом 2

АТ КБ «Приватбанк» є найбільшим універсальним міжрегіональним банком України, який орієнтований перш за все на платіжні операції для населення і юридичних осіб усіх організаційно-правових форм. Досліджуючи стан кредитування АТ КБ «Приватбанк» слід відзначити, що аналіз пасивів показав що, станом на початок 2020 р. порівняно з 2019 р. загальний обсяг пасивів банку збільшився на 72802 млн. грн., або на 23,5% за рахунок збільшення зобов'язань банку.

Варто також зазначити, що банк має значний розмір накопиченого дефіциту (нерозподілений прибуток із знаком мінус). Доля накопиченого дефіциту в структурі пасиву банку складає від -68,5% у 2018 р. до -44,9% у 2020 р. Така тенденція значного скорочення накопиченого дефіциту АТ КБ «Приватбанк»

протягом періоду, що аналізується, є позитивною тенденцією функціонування банку.

Важливим чинником зміцнення ресурсної бази кредитування є оптимізація джерел формування кредитних ресурсів. Головне місце в складі кредитних ресурсів комерційного банку посідають залучені кошти. Це кошти клієнтів на поточних рахунках; депозити юридичних і фізичних осіб; залишки на кореспондентських рахунках; кошти, що їх залучають з міжбанківського ринку (міжбанківський кредит); кошти, отримувані від продажу цінних паперів тощо. Одним з найбільш надійних джерел ресурсів для комерційного банку, підтримання його ліквідності є депозитні вклади.

Кредитний портфель АТ КБ «Приватбанк» за 2018-2020 рр. скоротився на 14,4%. Найбільших змін зазнали кредити фізичним особам на придбання авто – їх обсяг скоротився на 80,8%. Таку ситуацію можна пояснити тим, що за останні роки дуже стрімко стала розвиватись послуга купівлі авто у США, що значно знизило ціни на авто та попит на кредити цього сегменту.

Найбільшу питому вагу у структурі кредитів займають кредити фізичним особам – кредитні картки 61,34% (станом на 2020 р.) та 58,6% (станом на 2018 р.), юридичним особам – 7,3% у 2018 р. та 8,32% у 2020 р., а доля кредитів, наданих підприємствам малого і середнього бізнесу є стабільною протягом всього періоду, що аналізується, та складає близько 10%.

Така мала питома вага кредитування юридичних осіб банківською установою свідчить про незадовільний стан розвитку виробництва в Україні та складний процес отримання кредитних коштів.

Зріст чистого процентного доходу склав 28,9%, а комісійний дохід протягом 2018-2020 рр. зріс на 41,1%.

У процесі дослідження кредитного портфеля було виявлено дещо неоптимальну його структуру в розрізі галузевої структури та в розрізі отримувачів кредитних коштів. Тому банку необхідне вжиття таких заходів:

- 1) звернути увагу на кредитну політику в розрізі формування кредитного портфеля, а можливо, й переглянути її;

- 2) регулярно проводити аналіз ринків вкладення кредитних ресурсів;
- 3) вдосконалити процес визначення основних категорій клієнтів, з якими працює банк і які можуть забезпечити максимальну прибутковість кредитних операцій за визначеного рівня кредитного ризику;
- 4) оптимізувати управління кредитним портфелем з метою диверсифікації кредитного ризику і підтримки необхідного рівня ліквідності;
- 5) переглянути умови кредитування для суб'єктів різних клієнтських сегментів і позичальників з різною оцінкою фінансового стану, кредитної історії.

В наступному розділі кваліфікаційної роботи буде проведено планування показників кредитної політики АТ КБ «Приватбанк».

РОЗДІЛ 3

ПЛАНУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ ТА ЙОГО ЯКОСТІ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

3.1. Планування кредитних ресурсів АТ КБ «Приватбанк» за допомогою методів статистичного прогнозування

У теорії і практиці в процесі прогнозування фінансових показників досить часто використовують методологію екстраполяції, за якої висновки про значення прогнозних показників у майбутніх періодах робляться на основі вивчення їх динаміки у попередніх періодах. Необхідним елементом при цьому є побудова та аналіз так званого ряду динаміки, який класифікує значення показників у часі у розрізі окремих періодів та описує динаміку їх розвитку. Підкреслимо, що аналіз ряду динаміки окремого показника, наприклад виручки від реалізації продукції, має суто описовий характер і не пояснює причин тих чи інших змін тенденції.

Методи екстраполяції використовують за відносно стабільного розвитку підприємства (чи окремих показників його діяльності) або за наявності сезонних чи циклічних коливань з чітко вираженим трендом. Під трендом розуміють тривалу тенденцію зміни економічних показників в економічному прогнозуванні. Якщо ж розвиток показників фінансово-господарської діяльності підприємства у попередніх періодах характеризується значною нестабільністю і суттєвим коливанням фінансових показників, то їх екстраполяція на майбутні періоди буде неможливою, а отже, недоцільним є використання відповідних методів [28-30].

Екстраполяція полягає у вивченні сформованих у минулому і сьогодні стійких тенденцій економічного розвитку і перенесення їх на майбутнє.

Мета такого прогнозу - показати, до яких результатів можна дійти в майбутньому, якщо рухатися до нього з тією самою швидкістю або прискоренням, що й у минулому.

Прогноз визначає очікувані варіанти економічного розвитку виходячи з гіпотези, що основні фактори і тенденції минулого періоду збережуться на період

прогнозу або що можна обґрунтувати і врахувати напрямок їхніх змін у розглянутій перспективі. Подібна гіпотеза висувається виходячи з інертності економічних явищ і процесів [28].

У прогнозуванні екстраполяція застосовується при вивченні часових рядів. В умовах динамічних змін в економіці підвищується необхідність своєчасної адаптації та прийняття оперативних та ефективних управлінських рішень. Вчасне реагування на проблему забезпечується шляхом прогнозування та розробки фінансових планів. Високий ступінь невизначеності в економіці вимагає кардинального перегляду технології розробки планів та постійного вдосконалення.

На основі даних розділу 2 та фінансової звітності побудуємо графік динаміки кредитного портфеля на підставі різних ліній тренду на найближчі 2 періоди.

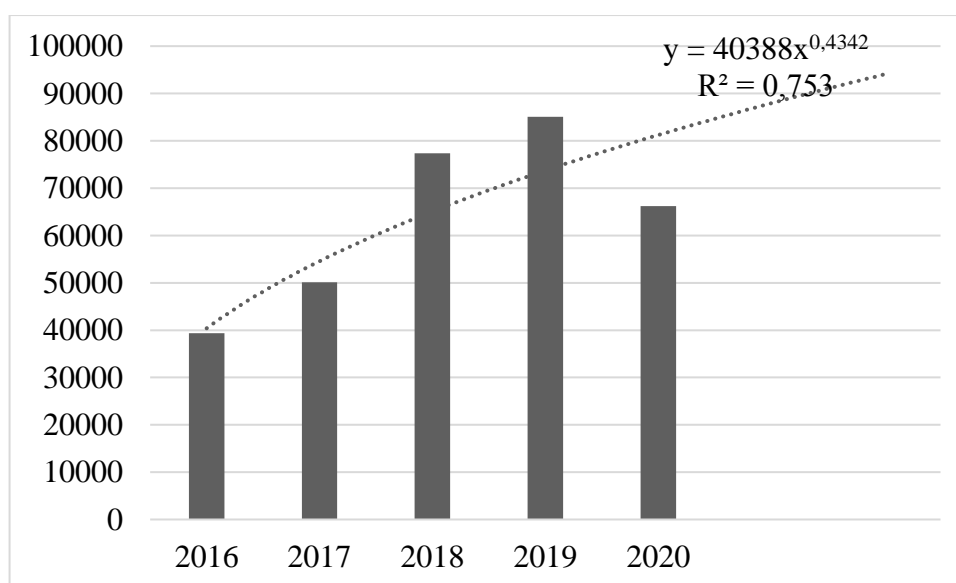

Рис. 3.1. Прогноз розмірів кредитних операцій АТ КБ «Приватбанк» на основі ступеневого тренду

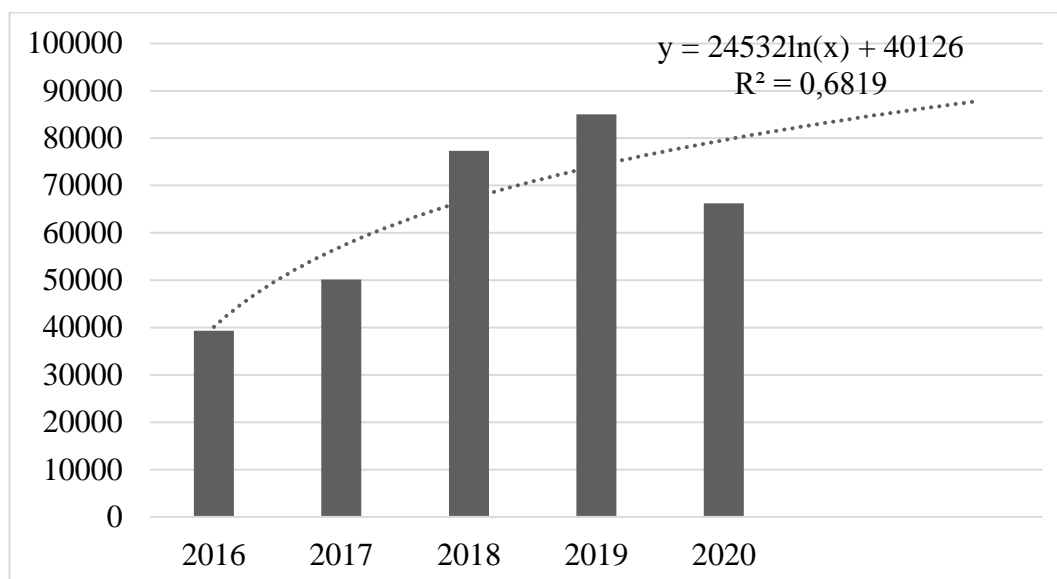

Рис. 3.2. Прогноз розмірів кредитних операцій АТ КБ «Приватбанк» на основі логарифмічного тренду

Побудуємо графік динаміки кредитного портфеля на основі поліноміального тренду.

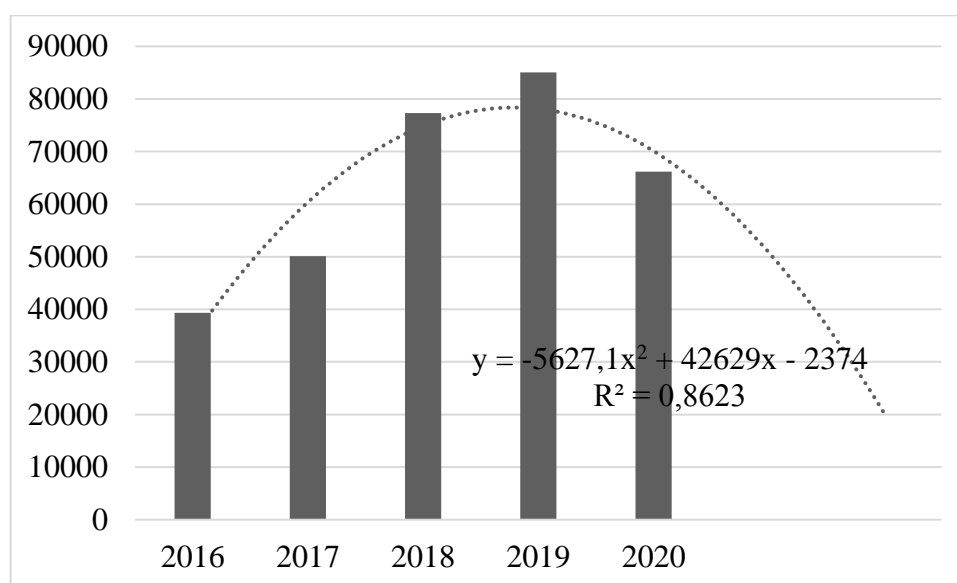

Рис. 3.3. Прогноз розмірів кредитних операцій АТ КБ «Приватбанк» на основі поліноміального тренду

Аналізуючи рис. 3.1-3.3 видно, що величина достовірності апроксимації R^2 (коефіцієнт, що характеризує достовірність прогнозування, змінюється в межах від 0 до 1 і повинен бути максимально наближений до одиниці) максимальна при побудові поліноміального тренду і дорівнює 0,86. Тому прогноз розмірів

кредитного портфеля доцільно будувати саме за цим трендом. Отримані дані занесемо в табл. 3.1

Таблиця 3.1

Розрахунок прогнозних показників кредитного портфелю за різними варіантами прогнозу з використанням даних за останні 5 років

Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Прогноз на основі лінії тренду		
						Поліномі- альної	Логариф- мічної	Ступе- невої
Кредитний портфель	39335	50140	77333	85058	66207	50795	84081	87927

Отже, за отриманим прогнозом, у найближчому прогнозному періоді величина кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» може з ймовірністю 86,23% знизитися на -15412 млн. грн. (або на 23%). Проте за результатами прогнозування зміни обсягу кредитного портфелю із достовірністю 68% та 75% (на основі ступеневої та логарифмічної лінії тренду) прогнозується збільшення обсягу кредитного портфелю до 84081 млн. грн. та 87927 млн. грн. відповідно. Зростання кредитного портфелю з більшою долею ймовірності може призвести до погіршення якості кредитного портфелю за рахунок підвищення його ризику.

Враховуючи такі розбіжності в прогнозування на основі різних ліній тренду, вважаємо за доцільне, прогнозування здійснити на основі середнього всіх отриманих значень.

Таким чином, обсяг кредитного портфелю в найближчому плановому періоді становитиме 74267 млн. грн., або на 12% більше показника 2020 р.

Наступним прогнозом доцільно здійснити прогноз показників якості кредитного портфелю.

3.2. Планування якості кредитних ресурсів АТ КБ «Приватбанк» за допомогою методів статистичного прогнозування

До групи показників, що дають змогу оцінити ризик кредитного портфеля можна віднести такі.

- коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку:

$$K_{BK} = \frac{BK}{KP} \quad (3.1)$$

Цей коефіцієнт характеризує якість кредитного портфеля з погляду його захищеності власним капіталом і показує, скільки власних коштів припадає на одну гривню виданих кредитів.

- коефіцієнт якості кредитного портфеля:

$$K_{Як} = \frac{\text{Резерв для покриття від можливих витрат від кредитних операцій}}{\text{Кредитний портфель}} \quad (3.2)$$

Коефіцієнт характеризує якість кредитного портфеля з позиції ризиковості та показує частку класифікованих кредитів за рівнем ризику в загальній сумі кредитного портфеля банку.

До показників, що дають змогу оцінити дохідність кредитних операцій можна віднести такі:

- коефіцієнт дохідності кредитного портфеля:

$$K_{\partial} = \frac{\text{Відсотковий дохід банку}}{KP} \quad (3.3)$$

Цей коефіцієнт характеризує дохідність вкладень у кредитний портфель і показує, скільки банк отримує доходів з кожної гривні виданих кредитів. Його застосування дає змогу здійснити порівняльний аналіз дохідності різних напрямів розміщення банківських ресурсів (наприклад, у цінні папери, лізингові операції тощо) й оптимізувати напрями їх використання, віддаючи перевагу дохіднішим.

Для розрахунку цього коефіцієнта до уваги береться фактична сума доходу, отриманого від кредитних операцій. Для точнішого розрахунку вона може бути скоригована на суму втрат від списання безнадійної заборгованості за кредитами протягом аналізованого періоду [30].

Показники, за якими буде здійснено прогнозування зведено у табл. 3.2, причому при прогнозуванні будемо використовувати лише данні за останні три роки з метою моделювання поточної внутрішньої та зовнішньої середовища функціонування банку.

Таблиця 3.2

Показники оцінки якості кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк»

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Коефіцієнт покриття кредитного портфеля власним капіталом банку	9,13	7,69	4,34
Коефіцієнт якості кредитного портфеля	2,93	2,91	3,57
Коефіцієнт доходності кредитного портфеля	0,40	0,41	0,51

В табл. 3.3 представлені данні щодо отриманих рівнянь за різними варіантами прогнозу.

Таблиця 3.3

Рівняння оцінки якості кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» за різними варіантами прогнозу

Показники	Прогноз за степенною лінією тренду	Прогноз за логарифмічною лінією тренду	Прогноз за лінійною лінією тренду
Коефіцієнт покриття КП власним капіталом	$y = 9,8059x^{-0,631}$ $R^2 = 0,8101$	$y = -4,116\ln(x) + 9,5088$ $R^2 = 0,8654$	$y = -2,3958x + 11,842$ $R^2 = 0,95$
Коефіцієнт якості КП	$y = 2,836x^{0,161}$ $R^2 = 0,5883$	$y = 0,5217\ln(x) + 2,8251$ $R^2 = 0,5905$	$y = 0,3226x + 2,4914$ $R^2 = 0,7318$
Коефіцієнт доходності КП	$y = 0,3855x^{0,2009}$ $R^2 = 0,697$	$y = 0,0903\ln(x) + 0,3834$ $R^2 = 0,6878$	$y = 0,0546x + 0,3281$ $R^2 = 0,8164$

Таким чином, аналіз рівнянь прогнозу показав, що найбільший рівень достовірності прогнозу має прогноз за допомогою лінійного тренду, при якому рівень апроксимації становить більше 73%, а при прогнозуванні коефіцієнта покриття кредитного портфеля власним капіталом – взагалі 95%.

Тому на рис. 3.4-3.6 відображений прогноз показників якості кредитного портфелю за лінійним трендом.

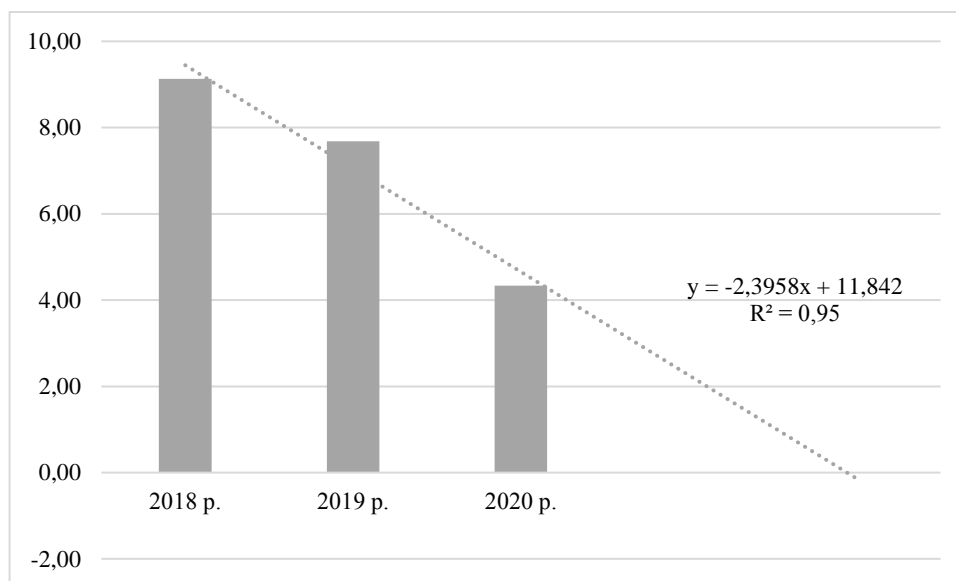

Рис. 3.4. Прогноз коефіцієнта покриття кредитного портфеля власним капіталом банку АТ КБ «Приватбанк» на основі лінійного тренду

Прогноз коефіцієнта покриття кредитного портфеля власним капіталом банку показав, що за лінійним методом прогнозу показник має тенденцію до зниження, тобто прогнозується або зниження власного капіталу, або збільшення кредитного портфелю банку. Проте враховуючи фактичні дані про рівень власного капіталу та кредитного пртфелю АТ КБ «Приватбанк» за останні 3 роки (2018-2020 рр.), зниження зазначеного коефіцієнта відбуватиметься за рахунок зменшення обсягу кредитного портфелю.

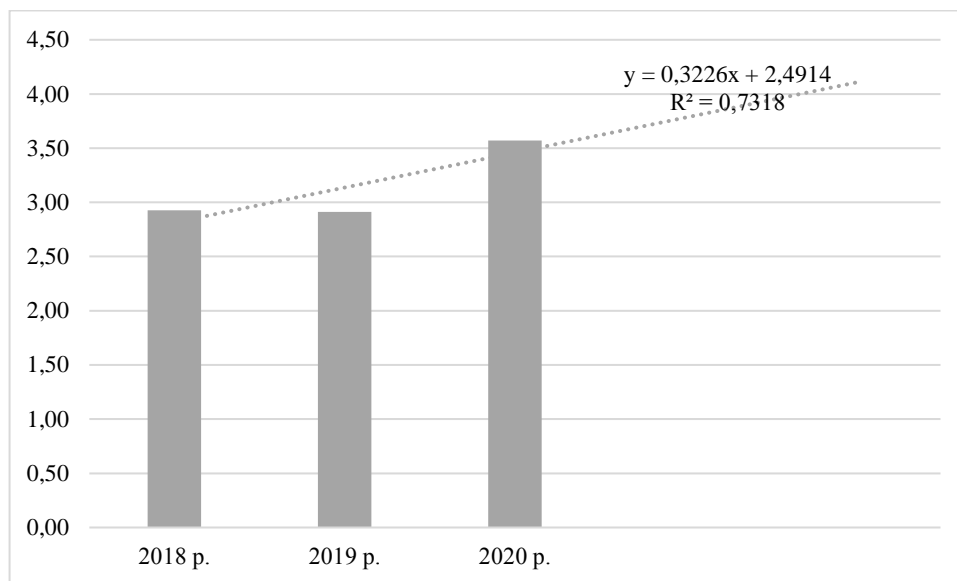

Рис 3.5. Прогноз коефіцієнта якості кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» на основі лінійного тренду

Прогноз коефіцієнта якості кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» на основі лінійного тренду показав можливе збільшення показника в майбутні 2 періоди, що можливо за рахунок зниження кількості проблемних кредитів під які формуються резерви.

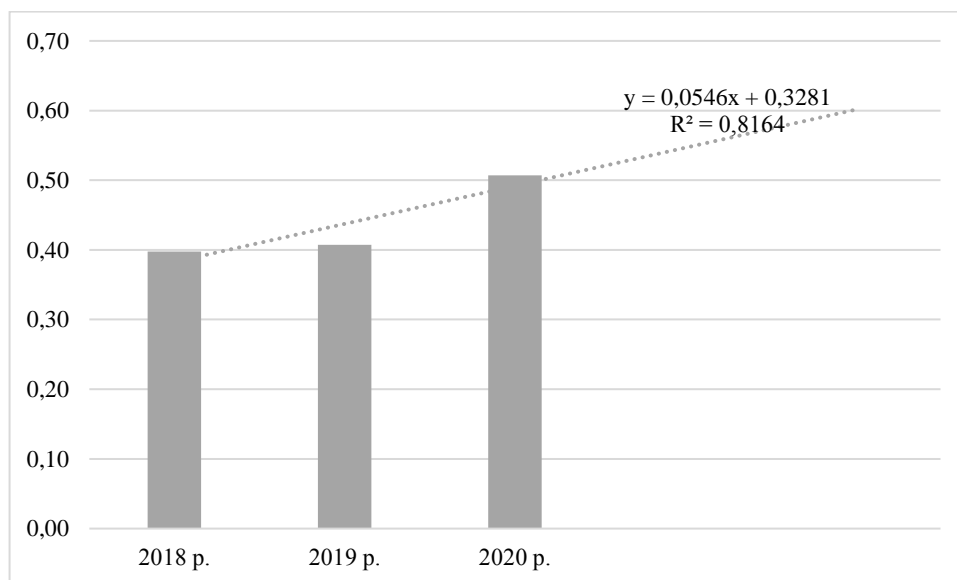

Рис 3.6. Прогноз коефіцієнта доходності кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» на основі лінійного тренду

Прогноз коефіцієнта доходності кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» на основі лінійного тренду дає сподівання щодо зростання процентних доходів за наданими кредитами.

В табл. 3.4 наведений розрахунок прогнозних показників якості кредитного портфелю за різними варіантами прогнозу на найближчий плановий період.

Таблиця 3.4

Розрахунок прогнозних показників якості кредитного портфелю за різними варіантами прогнозу

Показники	2018	2019	2020	Прогноз за степеневую лінією тренду	Прогноз за логарифмічною лінією тренду	Прогноз за лінійною лінією тренду
Коефіцієнт покриття КП власним капіталом	9,13	7,69	4,34	4,05	3,8	2,26
Коефіцієнт якості КП	2,93	2,91	3,57	3,55	3,548	3,782
Коефіцієнт доходності КП	0,40	0,41	0,51	0,509	0,508	0,546

Таким чином, прогноз основних показників кредитного портфелю показав, що банк може збільшити рівень та якість кредитного портфелю, але значення показників досить суперечливі, що є результатом не достатньої кількості періодів прогнозу. Тому, з метою підвищення якості кредитного портфелю необхідно запропонувати відповідні заходи.

Висновки до розділу 3

Головна мета процесу управління кредитним портфелем банку полягає в забезпеченні максимальної доходності за певного рівня ризику. Під час оцінювання кредитного ризику доцільно розділяти кредитний ризик на рівні угоди і кредитний ризик на рівні портфеля банку. Під час управління кредитним портфелем обов'язковою умовою є проведення аналізу структури даного активу. Адже саме від складу кредитного портфелю залежить його ефективність і прибутковість.

Прогноз основних показників кредитного портфелю показав, що банк може збільшити рівень та якість кредитного портфелю. Прогнозується збільшення коефіцієнтів якості та доходності кредитного портфелю в найближчі 2 планові періоди.

Таким чином, прогноз та планування заходів щодо підвищення якості кредитного портфелю дає можливість отримати позитивні данні, які можуть бути використані керівництвом банку при стратегічному плануванні кредитної політики.

ВИСНОВКИ

В ході проведеного дослідження було узагальнено теоретичні основи управління кредитним портфелем банку, зокрема проаналізовано різні погляди вітчизняних та зарубіжних вчених на сутність та роль кредитного портфелю банку, розглянуто підходи до управління кредитним портфелем та класифікації його сегментів за ключовими показниками, визначено сутність, функції та етапи розробки кредитної політики банку.

Зазначено, що кредитний портфель банку не є простою сумою наданих позичок а виступає структурованим портфелем активів, що піддається оцінці, сегментації, класифікації та управлінню, характер якого документально заздалегідь визначається кредитною політикою - стратегією і тактикою банку щодо залучення коштів та спрямування їх на кредитування клієнтів банку на основі принципів кредитування.

Станом на початок 2020 р. порівняно з 2019 р. загальний обсяг пасивів банку збільшився на 72802 млн. грн., або на 23,5% за рахунок збільшення зобов'язань банку.

Варто також зазначити, що банк має значний розмір накопиченого дефіциту (нерозподілений прибуток із знаком мінус). Доля накопиченого дефіциту в структурі пасиву банку складає від -68,5% у 2018 р. до -44,9% у 2020 р. Така тенденція значного скорочення накопиченого дефіциту АТ КБ «Приватбанк» протягом періоду, що аналізується, є позитивною тенденцією функціонування банку.

Визначено, що стан кредитування АТ КБ «Приватбанк» має позитивну тенденцію, проте уособлює у собі поступове зниження розміру кредитного портфелю банківської установи (за 3 роки обсяг кредитного портфелю зменшився на 14%). Найбільших змін зазнали кредити фізичним особам на придбання авто – їх обсяг скоротився на 80,8%. Таку ситуацію можна пояснити тим, що за останні роки дуже стрімко стала розвиватись послуга купівлі авто у США, що значно знизило ціни на авто та попит на кредити цього сегменту.

Зріст чистого процентного доходу склав 28,9%, а комісійний дохід протягом 2018-2020 рр. зріс на 41,1%.

Оцінка якості кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» виявила достатньо високу ефективність управлінських дій, які направлені на підвищення прибутковості та зниження ризикованості кредитної діяльності комерційним банком.

Враховуючи отримані результати можна запропонувати наступні заходи щодо підвищення якості кредитного портфеля:

- постійний моніторинг інформації про платоспроможність позичальника, що сприяє поліпшенню якості кредитного портфеля;
- автоматизація процесу моніторингу і основний, рутинної роботи з управління проблемною заборгованістю;
- своєчасно і адекватно реагувати на виникнення проблемного кредиту (в тому числі і шляхом його реструктуризації);
- по можливості найбільш рання робота з боржником, розробка заходів щодо запобігання виникненню заборгованості;
- лімітування та диверсифікація корпоративного і роздрібного портфелів шляхом розподілу коштів більшій кількості клієнтів при збереженні обсягу кредитування;
- підтримка кредитування на менший термін;
- зміна страхування кредитів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» (із змінами та доповненнями) [Ел. ресурс] : режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Сутність, класифікація і призначення кредитів. Кредитні операції [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://www.ocbima.com/pageid-55-1.html>.
3. Мочерний С.В. Економічна теорія [Ел. Ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.com.ua/ekonomika/sutnist_osnovni_formi_kreditu_konteksti_ekonomichnoyi_vlasnosti
4. Закон України "Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті" [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=185%2F94-%E2%F0>.
5. Закон України "Про цінні папери и фондову біржу" [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://investor.ua/analytics/browse-1451.html>
6. Закон України «Про заставу» [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2654-12>.
7. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2664-14>.
8. Інструкція «Про відкриття банками рахунків у національній та іноземній валюті» [Ел. Ресурс] / Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0819-98.
9. Положення “Про порядок реєстрації одержання резидентами кредитів“ [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v1549500-98>.
10. Положення НБУ «Про порядок формування і використання коштів резерву на можливі втрати по кредитах комерційних банків» ([Ел. Ресурс] / Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=v0538500-98 .

11. Інструкція «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0377-04>.
12. Господарський кодекс України [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>.
13. Цивільний кодекс України ([Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>.
14. Словник законодавчих термінів [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1078.24309.0>.
15. Маслова С.О. Фінансовий ринок: Навчальний посібник. – К.: «Каравелла», 2002. – 371 с
16. Вовчак О.Д. Кредит і банківська справа [Ел. Ресурс] / Режим доступу: http://pidruchniki.com.ua/14451127/bankivska_sprava/poryadok_vidachi_pogashennya_bankivskih_kreditiv_yuridichnim_osobam.
17. Нідзельська І.А. Кредит в умовах поглиблення фінансової кризи / Нідзельська І. // Фінанси України. - 2019. - №8. - С. 32-64.
18. Фрост Стивен Настольна книга банківського аналітики: Гроші, ризик і професійні прийоми/ За ред. М.В. Рудя. – Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2006. – 672 с.
19. Новичихин А.Ю. Методика расчета лимита кредитования корпоративного клиента ЗАО «ИНТЭС» // [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://www.finic.by.ru/>.
20. Ковалев П.П. УПРАВЛЕНИЕ КОРПОРАТИВНЫМИ ФИНАНСАМИ [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://www.mbka.ru/price/kovalev2.pdf>. –
21. Магас Андрій, Гораль Олесь Дії банків в умовах кризи : крайня необхідність чи самоправство? [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://www.legalweekly.com.ua/article/?uid=851>.
22. Могільницька, М.П. Аналіз і оцінка ресурсної бази банків України / М.П. Могільницька // Регіонал. економіка. — 2007. — № 4. — С. 127 — 134.

23. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності/ А.М. Герасимович //— К.: КНЕУ, 2004. — с.543
24. Рибак О., Галай Н.В. Шляхи підвищення прибутковості банківського сектору в умовах нестабільного зовнішнього середовища [Ел. Ресурс] / Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2009_1/Galay_109.htm.
25. Швець А.Г. Проблеми банківського кредитування підприємств в сучасних умовах [Ел. Ресурс] / Режим доступу: http://www.rusnauka.com/4_SWMN_2010/Economics/58653.doc.htm. -
26. Теорія ризику інвестицій Г. Марковіца [Ел. Ресурс] / Режим доступу: http://buklib.net/component/option,com_jbook/task,view/Itemid,9999999/catid,139/id,4414/
27. Пшик Б.І. Ситуаційне моделювання діяльності банків: навч. посібник. / Б.І. Пшик. –Львів: ЛБІ НБУ, 2013. –191 с.
28. Доц. Б.Ю. Багатокритеріальна оптимізація кредитного портфеля банку [Ел. Ресурс] / Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/19_12/301_Kyszakiewicz_19_12.pdf.
29. Маглас А. Дії банків в умовах кризи : крайня необхідність чи самоправство? [Ел. Ресурс] / Режим доступу: <http://www.legalweekly.com.ua/article/?uid=851>.
30. Барилюк І.В. Удосконалення концепції стратегічного управління ресурсним потенціалом банківських установ / І.В. Барилюк // Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія економічна. –Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка. –2018. –Вип. 39. –С. 70-75

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК ПРИВАТБАНК
Окремий звіт про рух грошових коштів

У мільйонах українських гривень	Прим.	2019 рік	2018 рік
Грошові потоки від операційної діяльності			
Процентні доходи отримані		35 573	29 791
Проценти сплачені		(14 095)	(14 167)
Виплати та комісії отримані		24 375	19 590
Виплати та комісії сплачені		(6 396)	(4 402)
Дохід отриманий від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		2 589	1 958
Сплачені витрати, пов'язані з персоналом		(7 311)	(5 727)
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом		(6 576)	(7 487)
Інші доходи отримані		2 187	1 422
Податок на прибуток сплачений		(2 073)	-
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		28 483	20 982
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях			
Чисте збільшення залишків обов'язкового резерву		(6)	(1)
Чисте збільшення/зменшення заборгованості банків		(27 073)	2 911
Чисте збільшення кредитів та авансів клієнтам		(12 579)	(13 515)
Чисте зменшення інших фінансових активів		270	55
Чисте збільшення інших активів		(601)	(188)
Чисте зменшення заборгованості перед НБУ		-	(1 500)
Чисте зменшення (збільшення) заборгованості перед банками та іншими фінансовими організаціями		111	(24)
Чисте збільшення коштів клієнтів		21 979	20 911
Чисте збільшення резервів, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		25	512
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		10 609	30 143
Грошові потоки від інвестиційної діяльності			
Надходження від продажу основних засобів		21	14
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(1 923)	(1 368)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		46	112
Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		-	(24)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		37 910	7 074
Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		(24 556)	(32 326)
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		12 235	305
Придбання інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		-	(3 519)
Чисті грошові кошти, отримані від (використані в) інвестиційній діяльності		24 133	(26 332)
Грошові потоки від фінансової діяльності			
Погашення зобов'язання орендаря з лізингу		(531)	-
Погашення кредиту рефінансування НБУ		(2 063)	(1 080)
Виплата дивидендів		(11 518)	-
Погашення субординованого боргу		-	(134)
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	32	(14 117)	(1 134)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		(1 815)	(506)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		-	(15)
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		18 810	2 156
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		25 677	23 521
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	44 487	25 677

Затверджено до відпуску та підписано 29 квітня 2020 року

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окрема звіт про зміни капіталу

У мільйонах українських гривень

Залишок на 1 січня 2018	Акціонерні і капітал	Емісійні доці	Резерв періодичного обліку	Резерв від інвестиційних операцій з акціями	Результат від операцій з акціями	Залишок на 31 грудня 2018	Всього капіталу
206 060	23	769	(1 438)	12 174	6 211	(203 260)	20 540
Прибуток за рік	-	-	(1 875)	-	-	12 796	12 796
Внесок нових акціонерів (більше) за рік	-	1	-	-	-	-	(1 674)
Внесок нових акціонерів (менше) за рік	-	-	-	-	-	-	10 924
Зміна у результаті переоцінки будівель, засобів транспортних засобів до балансу	-	-	(31)	-	-	31	-
Розподіл прибутку до інших акцій	-	-	(32)	-	-	32	-
Перевідні (коригувальні) резерви, пересичення боргів до накопиченого прибутку	-	-	(20)	-	-	20	-
Залишок на 31 грудня 2018	206 060	23	(3 303)	12 174	6 211	(190 388)	31 464
Залишок на 1 січня 2019	206 060	23	(3 303)	12 174	6 211	(190 388)	31 464
Прибуток за рік	-	-	(65)	2 029	-	32 669	30 639
Внесок нових акціонерів (більше) за рік	-	-	(95)	-	-	1 974	1 974
Зміна у результаті переоцінки будівель, засобів транспортних засобів до балансу	-	-	(18)	-	-	18	-
Розподіл прибутку	-	-	-	-	-	(11 518)	(11 518)
Виплата дивідендів	-	-	-	-	(639)	-	-
Перевідні до резервного фонду	-	-	-	-	-	-	-
Залишок за 31 грудня 2019	206 060	23	(3 408)	14 203	5 572	(167 919)	54 529

Затверджено та підписано 29 квітня 2020 року.

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови (директор)
(з італьєн фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Примітки п. дані на сторінках 5-8 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

У мільйонах українських гривень	Прим.	2019 рік	2018 рік
Процентні доходи	20	33 841	30 754
Процентні витрати	20	(14 174)	(14 002)
Чистий процентний дохід		19 667	16 752
Відрахування до резерву на зменшення корисності	21	(4)	(6 089)
Чисті процентні доходи після відрахування резерву на зменшення корисності		19 663	10 663
Доходи за виплатами та комісійними	22	24 575	19 590
Витрати за виплатами та комісійними	22	(6 386)	(4 402)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		2 589	1 983
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		6 510	1 145
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		8	3
Збитки мінус прибутки від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		(1 526)	(3 085)
Прибутки(збитки) від оцінки будівель та інвестиційної нерухомості		4	(553)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставадержателя		(134)	(13)
Відновлення зменшення корисності асоційованої компанії		8	-
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(14 815)	(13 988)
Інші чисті доходи		2 113	1 446
Прибуток до оподаткування		32 609	12 789
Кредит з податку на прибуток	24	-	9
Чистий прибуток за рік		32 609	12 798
Інші сукупні доходи(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нерезалізований прибуток(збиток) від переоцінки		2 037	(1 812)
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(3)
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки		-	-
- Податковий ефект		-	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		(70)	7
- Податковий ефект		15	(3)
Інші сукупні доходи(витрати)		1 974	(1 874)
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		34 583	10 923
Базисний та скоригований дохід на акцію щодо прибутку, який належить акціонеру Банку (у гривнях на акцію)	19	44,31	17,39

Заявлено до виходу в друк та підписано 29 квітня 2020 року.

[Signature]
Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

[Signature]
В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2019	31 грудня 2018
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	45 894	27 303
Заборгованість банків	7	27 113	50 140
Кредити та аванси клієнтам	8	59 544	
Інвестиційні цінні папери	9	84 680	86 244
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	66 602	79 299
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	875	14 538
- за амортизованою собівартістю		2 257	164
Поточні податкові активи		155	30
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію/Інвестиції в дочірні компанії		3 379	3 340
Інвестиційна нерухомість	10	1 716	
Активи з права користування	11	4 764	3 793
Основні засоби та нематеріальні активи	12	2 210	2 743
Інші фінансові активи	13	9 285	6 694
Інші активи		1 244	1 361
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	14	-	117
Активи, утримувані для продажу			
		309 723	278 048
ВСЬОГО АКТИВІВ			
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ	15	7 721	9 617
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		201	195
Кошти клієнтів	16	210 621	231 055
Зобов'язання орендаря з лізингу	32	1 748	
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	121	136
Інші фінансові зобов'язання	17	1 522	2 249
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 260	3 132
		255 194	246 584
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ			
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	614	687
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів		(1 274)	(3 303)
Результат від операцій з акціонером	19	12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди		6 850	6 211
Накопичений дефіцит		(169 918)	(130 388)
		54 529	31 464
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ			
		309 723	278 048

Затверджено рішенням правління та підписано 29 квітня 2020 року.

[Signature]
Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

[Signature]
В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року

У мільйонах українських гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		32 658	33 239
Процентні доходи отримані		(12 266)	(14 095)
Проценти сплачені		27 649	24 575
Виплати та комісії отримані		(8 886)	(6 386)
Виплати та комісії сплачені		3 117	2 589
Дохід отриманий від операцій з інсезімою валютою та своп-контрактів		(7 663)	(7 311)
Сплачені витрати, пов'язані з персоналом			
Адміністративні та інші операційні витрати сплачені, крім сплачених витрат, пов'язаних з персоналом		(6 315)	(6 576)
Інші доходи отримані		1 319	2 187
Податок на прибуток сплачений		(4 413)	(2 075)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до змін в операційних активах та зобов'язаннях		25 174	26 149
Зміни в операційних активах та зобов'язаннях		6	(6)
Чисте зменшення(збільшення) залишків обов'язкового резерву		2 065	(27 073)
Чисте зменшення(збільшення) заборгованості банків		2 562	(3 245)
Чисте зменшення(збільшення) кредитів та авансів клієнтам		(2)	270
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		300	(601)
Чисте зменшення(збільшення) інших активів			
Чисте (зменшення)/збільшення заборгованості перед банками та іншими фінансовими організаціями		(220)	111
Чисте збільшення коштів клієнтів		56 237	21 979
Чисте (зменшення)/збільшення резервів, інших фінансових та нефінансових зобов'язань		(689)	25
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		85 402	10 609
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		36	21
Надходження від продажу основних засобів			
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(2 224)	(1 622)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		-	46
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інші сукупний дохід		32 135	37 918
Придбання інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інші сукупний дохід		(81 623)	(24 156)
Надходження від погашення інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю			12 235
Придбання інвестиційних цінних паперів за амортизованою вартістю		(1 468)	-
Чисті грошові кошти, (використані)/отримані від інвестиційної діяльності		(53 144)	24 133
Грошові потоки від фінансової діяльності		(631)	(531)
Погашення зобов'язання орендаря з лізингу		(7 621)	(2 068)
Погашення кредиту рефінансування НБУ		(24 457)	(11 518)
Виплата дивідендів			(14 117)
Чисті грошові кошти, використані в фінансовій діяльності	31	(32 709)	(14 117)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти		4 033	(1 815)
Вплив змінувальних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(51)	-
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів		3 581	16 810
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року		44 487	26 677
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	6	48 068	44 487

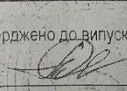
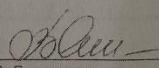
Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.

Г. Ю. Самаріна
В.о. Голови Правління

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"									
Окремий звіт про зміни капіталу за рік, що закінчується 31 грудня 2020 року									
У тисячах українських гривень									
	Амортизований капітал	Емісійні кошти	Резерв переохочення будівель	Нерозподілений збиток паперів	Результат від операцій з іншими фінансовими інструментами	Значальні резерви та інші фонди	Накопичений дефіцит	Всього капіталу	
Залишок на 1 січня 2019	206 060	23	617	(3 303)	12 174	6 211	(150 388)	31 464	
Прим. 1									
Прібуток за звичайний період	-	-	(55)	2 029	-	-	32 609	32 609	
Інші сукупні доходи(збитки) за рік	-	-	(55)	2 029	-	-	-	1 974	
Всього інших сукупних доходів(збитків) за рік									
Зміна у резервах переохочення будівель внаслідок:	-	-	(10)	-	-	-	16	-	
- розподілу прибутку	-	-	-	-	-	-	(11 516)	(11 516)	
- виплата дивидендів	-	-	-	-	-	639	(639)	-	
- перерахунок до резервного фонду	-	-	-	-	-	-	-	-	
Залишок на 31 грудня 2019	206 060	23	614	(1 274)	12 174	6 850	(169 918)	54 320	
Залишок на 1 січня 2020	206 060	23	614	(1 274)	12 174	6 850	(169 918)	54 320	
Прібуток за звичайний період									
Інші сукупні доходи(збитки) за рік	-	-	114	(1 603)	-	-	24 302	24 302	
Всього інших сукупних доходів(збитків) за рік									
Зміна у складових нерозподіленого прибутку внаслідок:	-	-	(39)	-	-	-	39	-	
- перерахунок амортизований до резерву переохочення будівель до нерозподіленого прибутку	-	-	-	-	-	-	(24 457)	(24 457)	
- виплата дивидендів	17	-	-	-	-	1 831	(1 831)	-	
- перерахунок до резервного фонду	17	-	-	-	-	-	(1 831)	-	
Залишок за 31 грудня 2020	206 060	23	639	(2 937)	12 174	8 481	(171 665)	52 025	
Затверджено до вилучення та підписано 16 березня 2021 року.									
Г. Ю. Самаріна В. о. Голови Правління									
В. В. Яркошенко Головний бухгалтер									
Примітки, подані на сторінках 5-37 є невід'ємною частиною цієї окремої фінансової звітності.									

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"			
Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року			
У мільйонах українських гривень	Прим.	2020 рік	2019 рік
Процентні доходи	18	33 563	33 841
Процентні витрати	18	(11 961)	(14 174)
Чистий процентний дохід		21 602	19 667
Відрахування до резерву на зменшення корисності	19	(1 771)	(4)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 831	19 663
Доходи за виплатами та комісійними	20	27 649	24 575
Витрати за виплатами та комісійними	20	(8 888)	(6 386)
Прибуток мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		3 103	2 589
(Збитки мінус прибуток)/прибуток мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		(7 460)	6 510
Прибуток мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	8	8
Прибуток мінус збитки/(збитки мінус прибуток) від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	16 045	(1 526)
Витрати щодо резерву під юридичні ризики	16	(8 577)	(387)
Збитки/(прибуток) від уцінки будівель (що перевищують дооцінку) та переоцінки інвестиційної нерухомості		(256)	4
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(119)	(134)
(Зменшення корисності)/відновлення зменшення корисності інвестицій в асоційовану компанію		(124)	8
Адміністративні та інші операційні витрати	21	(18 006)	(14 428)
Інші чисті доходи		1 090	2 110
Прибуток до оподаткування		24 296	32 609
Кредит з податку на прибуток	22	6	-
Чистий прибуток за рік		24 302	32 609
Інші сукупні доходи/(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Неревалізовані (збиток)/прибуток від переоцінки		(1 645)	2 357
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(8)
- Податковий ефект		(6)	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		139	(75)
- Податковий ефект		(25)	15
Інші сукупні (витрати)/доходи		(1 549)	1 974
всього сукупних доходів за рік		22 753	34 583
Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.			
Г. Ю. Самаріна В.о. Голови Правління		В. В. Ярмоленко Головний бухгалтер	

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"			
Окремий звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2020 року			
У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2020	31 грудня 2019
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	49 911	45 894
Заборгованість банків	7	25 059	27 118
Кредити та аванси клієнтам	8	55 021	59 544
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	100 750	84 680
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	119 196	86 602
- за амортизованою собівартістю	9	1 716	875
Поточні податкові активи	22	6 660	2 257
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію		30	155
Інвестиційна нерухомість		2 933	3 379
Активи з права користування	10	1 748	1 716
Основні засоби та нематеріальні активи	11	5 894	4 764
Інші фінансові активи	12	3 448	2 210
Інші активи	13	6 900	9 285
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 228	1 244
Активи, утримувані для продажу		32	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		382 525	309 723
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ		-	7 721
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		2	201
Кошти клієнтів	14	312 708	240 621
Зобов'язання орендаря з лізингу	31	1 865	1 748
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	22	146	121
Інші фінансові зобов'язання	15	2 907	1 522
Резерви та нефінансові зобов'язання	16	12 082	3 260
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		329 700	255 194
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	17	206 060	206 060
Емісійний дохід	17	23	23
Резерв перебірки бюджету	11	689	614
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів	9	(2 937)	(1 274)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	17	8 461	6 850
Накопичений дефіцит		(171 665)	(169 918)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		52 825	54 529
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		382 525	309 723
Затверджено до випуску та підписано 16 березня 2021 року.			
 Г. Ю. Самаріна В.о. Голови Правління		 В. В. Ярмоленко Головний бухгалтер	

В.о. ректора НТУ «Дніпровська
політехніка»
акад. НАН України
проф. Півняку Г.Г.

ЛИСТ-ЗАМОВЛЕННЯ
на виконання кваліфікаційної роботи

Просимо Вас доручити студенту групи 072-17-1 Фінансово-економічного факультету спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Маковіну Іллі Валерійовичу виконати кваліфікаційну роботу бакалавра на тему: «Аналіз структури та якості кредитного портфелю банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)».

Тема роботи є актуальною для банку, тому що завдання, викладені в роботі, надають можливість підвищення прибутковості банку на основі аналізу та планування якості кредитного портфелю в майбутніх періодах.

Керівник відділення №97
АТ КБ «ПриватБанк»

Шпорт О.М.

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студента НТУ «Дніпровська політехніка» фінансово-економічного факультету спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» на тему «Аналіз структури та якості кредитного портфелю банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)» **Маковіна Іллі Валерійовича**

Кваліфікаційна робота присвячена оцінюванню якості кредитного портфелю банку АТ КБ «Приватбанк» та формуванню висновків щодо підвищення його якості.

У роботі розглянуто теоретичні підходи законодавчого забезпечення кредитних операцій комерційних банків, визначення пасивних операцій комерційного банку, розкрито підходи до планування та оцінки якості кредитного портфелю.

Досліджено структуру кредитного портфелю, проведено аналіз дотримання банком нормативів НБУ. Проведено планування кредитних ресурсів та якості кредитного портфелю на основі методів статистичного прогнозування.

Отримані в кваліфікаційній роботі результати носять реальний характер і можуть бути використані АТ КБ «ПриватБанк» в процесі планування кредитного портфелю.

Слід зазначити, що кваліфікаційна робота виконана в повному обсязі, зміст відповідає тематиці роботи, тому заслуговує оцінки «відмінно».

Керівник відділення №97
АТ КБ «ПриватБанк»

Шпорт О.М.

ВІДЗИВ

на кваліфікаційну роботу студента групи 072-17-1

Маковіна Іллі Валерійовича

«Аналіз структури та якості кредитного портфеля банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)», представленої для присвоєння ступеня бакалавр за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

1. **Мета кваліфікаційної роботи** – оцінювання якості кредитного портфеля банку та формування висновків щодо підвищення його якості.

2. **Обрана тема актуальна** у зв'язку з тим, що ефективне управління кредитним портфелем банків є одним із важливих управлінських заходів, від якості проведення якого залежать фінансові результати діяльності установи.

3. **Зв'язок теми роботи з об'єктом діяльності бакалавра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».** Тема кваліфікаційної роботи безпосередньо пов'язана з об'єктом діяльності бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа і страхування»

4. **Задачі кваліфікаційної роботи** містять елементи аналізу, що відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра.

5. **Автором досліджено** методичні підходи до планування та оцінки якості кредитного портфелю.

6. **Робота з керівником.** Студент Маковін І.В. виконував кваліфікаційну роботу із дотриманням встановленого графіку.

7. **Самостійність при виконанні та оформленні результатів досліджень.** Під час виконання кваліфікаційної роботи студент потребувала додаткових роз'яснень щодо алгоритмів роботи над дослідженням.

8. **Виконання презентації.** Презентація віддзеркалює основні положення кваліфікаційної роботи, є логічно структурованою.

9. **Дотримання стандартів.** Оформлення пояснювальної записки виконано у відповідності зі стандартами ЄСКД.

10. **Робота Маковіна І.В. виконана на замовлення банку та отримала позитивну оцінку його керівництва.**

Таким чином констатуємо, що кваліфікаційна робота Маковіна І.В. рекомендується до захисту з оцінкою 80 бали.

Науковий керівник
кваліфікаційної роботи
к.т.н., доц.

О.В. Крилова